

Kortanalys 2025:6

Brottsutvecklingen

till och med 2024

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning.....	7
Bostadsinbrott.....	11
Bilstöld och stöld ur eller från fordon.....	13
Cykelstöld.....	15
Bedrägeri.....	17
Hot	20
Personrån	23
Misshandel	25
Dödligt våld.....	31
Sexualbrott	33
Referenser	37
Bilagor	40

urn:nbn:se:bra-1250
© Brottsförebyggande rådet 2025

Författare: Sofie Lifvin och Bror Schylander
Omslagsillustration: Susanne Engman
Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Den här kortanalysen kan laddas ner från Brås webbplats <http://www.bra.se>

Sammanfattning

Data och den studerade tidsperioden

Beskrivningarna i kortanalysen bygger främst på statistik från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) och statistiken över anmälda brott, men i vissa fall även på andra undersökningar och registerkällor.¹ Uppgifter från och med år 2000 har använts där det varit möjligt, men eftersom de olika källorna till viss del skiljer sig åt med avseende på hur långt bakåt i tiden det finns tillgängliga data varierar den redovisade tidsperioden något.

Bostadsinbrotten har blivit färre

Antalet anmälda bostadsinbrott har minskat tydligt sedan slutet av 2010-talet. NTU visar också på en minskning under samma period. Däremot planade minskningen ut under 2020, och andelen har sedan dess legat på en stabil nivå. Den samlade bedömningen är att bostadsinbrotten har minskat sedan slutet av 10-talet.

Den tidigare kraftiga minskningen av bilstölder och stölder ur eller från fordon har mattats av

Såväl bilstölder som stöld ur och från fordon minskade markant under 00-talet, vilket framgår av såväl NTU som anmälningsstatistiken. Under mitten av 10-talet har den kraftiga minskningen mattats av, samtidigt som en tendens till fortsatt minskning syns.

Tecken på en minskning av cykelstölderna de senaste åren

Antalet anmälda cykelstölder minskade fram till början av 10-talet, vilket troligen kan förklaras både av en minskad anmälningsbenägenhet på grund av förändrade försäkringsvillkor och av bättre lås och ökad försiktighet. Efter en ökning fram till 2019–2020 syns återigen en nedåtgående trend, vilket kan tyda på en faktisk minskning av cykelstölder.

Den tidigare ökningen av kortbedrägerier har avtagit något, medan försäljningsbedrägerier och bedrägerier genom social manipulation har fortsatt öka

Efter en tidigare ökning av bedrägerier under större delen av 00- och 10-talet har ökningen avtagit, delvis på grund av en minskning av kortbedrägerier. Samtidigt syns en fortsatt ökning både av försäljningsbedrägerier utifrån NTU och av bedrägerier genom social

¹ De övriga källorna utgörs av Undersökningarna av levnadsförhållanden från Statistikmyndigheten SCB, Folkhälsomyndighetens folkhälsoenkät, Skolundersökningen om brott från Brå, Patientregistret och Dödsorsaksregistret från Socialstyrelsen, samt statistik från Svensk Försäkring. I bilaga 1 och 2 finns ytterligare information om källorna.

manipulation utifrån anmälningsstatistiken. En möjlig delförklaring till den fortsatta ökningen av dessa bedrägeriformer skulle kunna vara en större medvetenhet och en ökad anmälningsbenägenhet av bedrägeriförsök.

Minskad utsatthet för hot

Andelen som uppger att de utsatts för hot har minskat sedan början på 20-talet efter en tidigare ökning, vilket framgår av såväl NTU som andra statistiska undersökningar. Trenden återspeglas inte helt i anmälningsstatistiken, som i stället visar en förhållandevis stabil nivå sedan mitten på 10-talet, samtidigt som hot mot barn ökat något sedan millennieskiftet.

Minskning av personrån de senaste åren

Under den senare delen av 10-talet skedde en ökning av personrånen, vilket till stor del berodde på en ökning av tonåringar som utsattes för personrån. Sedan dess syns i stället en nedåtgående trend, vilket återspeglas såväl i NTU som i anmälningsstatistiken.

Tecken på en minskning av misshandel

Utifrån NTU och andra statistiska undersökningar framgår att utsattheten för misshandel har minskat något, och ligger sedan 2020 på en lägre nivå efter en tidigare ökning under 10-talet. Av vårddata framgår även att antalet individer som vårdats i slutenvård på grund av övergrepp har minskat, en trend som pågått sedan 2008. Dessutom visar vårddata att det vapenrelaterade våldet har minskat eller stabiliserats efter en successiv ökning under 00- och 10-talet. Den samlade bedömningen är alltså att misshandelnivån har minskat eller stabiliserats efter att ha legat på högre nivåer under 10-talet. En annan utveckling syns dock vad gäller det dödliga skjutvapenvåldet, där den uppåtgående trenden har fortsatt, vilket beskrivs i nästkommande rubrik.

Det dödliga våldet mot män har minskat efter 10-talets ökning

Statistik från både Brå och Socialstyrelsen visar på tydliga könsskillnader i det dödliga våldet under 2010-talet. Det dödliga våldet mot män ökade markant fram till 2020 och har sedan avtagit. Ökningen beror framför allt på ett ökat skjutvapenvåld, som har medfört att det numera är vanligare än det knivrelaterade våldet. Samtidigt har det dödliga våldet mot kvinnor legat förhållandevis stabilt sedan millennieskiftet.

Sexualbrottsutvecklingen svårbedömd

Under 2000-talet har sexualbrottslagstiftningen förändrats vid flera tillfällen, med nya brottstyper och flera utvidgningar av vad som juridiskt definieras som våldtäkt. Utvecklingen av sexualbrotten är därför

svårbedömd. Efter att utsattheten för sexualbrott varit relativt oförändrad visar NTU på en tydlig ökning under perioden 2013–2017, för att sedan minska de efterföljande 6 åren. Samtidigt har antalet polisanmälda sexualbrott ökat successivt ända sedan millennieskiftet. En samlad bedömning är att förändringarna som de olika datakällorna visar sannolikt beror på en kombination av ökad medvetenhet och därmed en ökad rapporterings- och anmälningsbenägenhet, lagändringar samt även en möjlig förändring av den faktiska utsattheten.

Inledning

Syftet med den här kortanalysen är att utifrån tillgängliga och lämpliga källor ge en aktuell och lättillgänglig bild av brottsutvecklingen i Sverige för ett flertal olika brottstyper, samt att synliggöra eventuella förändringar i utvecklingen under 2000-talet. Utvecklingen beskrivs för bostadsinbrott, bilstöld och stöld ur eller från fordon, cykelstöld, bedrägeri, hot, personrån, misshandel och dödligt våld samt sexualbrott. Med undantag för dödligt våld finns samtliga brottstyper representerade i Nationella trygghetsundersökningen (NTU), som tillsammans med statistiken över anmälda brott utgör de huvudsakliga källorna till den här kortanalysen. Där det varit möjligt och relevant har även andra källor använts, exempelvis olika statistiska undersökningar, registerdata samt rapporter och forskningsunderlag.² Jämförelser mellan män och kvinnor och olika åldersgrupper har gjorts där det har bedömts som relevant och varit möjligt.

Viktigt att veta inför läsningen:

Analysen är beskrivande, inte förklarande

Kortanalysen syftar till att bidra med en generell bild av hur utvecklingen för vissa brott sett ut på en nationell nivå. Där det bedöms som nödvändigt och möjligt kommer utvecklingen även ställas i relation till exempelvis en förändrad utsatthet bland vissa grupper av personer, ändrad lagstiftning eller andra kända faktorer som kan ligga bakom förändringar i statistiken. Däremot görs inga djupgående analyser av eventuella bakomliggande faktorer som påverkat utvecklingen. Det låter sig inte göras med det tillvägagångssätt som används här.

Anmälningss statistiken speglar endast vissa delar av den faktiska brottsutvecklingen

Anmälningss statistiken ingår i kriminalstatistiken och beskriver inflödet av brott till rättsväsendet. Statistiken omfattar således de brottsliga handlingar som upptäcks och anmäls, det vill säga de brott som kommer till rättsväsendets kännedom. Ju lindrigare brott, desto mindre är sannolikheten att brottet anmäls. Det innebär dels att grövre brott torde vara överrepresenterade i statistiken, dels att förändringar i den allmänna uppfattningen om vad som är ett lindrigt brott påverkar antalet brott som anmäls. Anmälningss benägenheten kan även påverkas av brottsoffrets relation till gärningspersonen, exempelvis att brott som begås av en för brottsoffret närstående person i mindre utsträckning anmäls än de brott som begås av en okänd person (Brå 2024a). Ökad

² De övriga källorna utgörs av Undersökningarna av levnadsförhållanden från Statistikmyndigheten SCB, Folkhälsomyndighetens folkhälsoenkät, Skolundersökningen om brott från Brå, Patientregistret och Dödsorsaksregistret från Socialstyrelsen, samt statistik från Svensk Försäkring. I bilaga 1 och 2 finns ytterligare information om källorna.

medvetenhet och en minskad tolerans för vissa brott kan leda till att de uppmärksammas mer, och att fler personer upplever att det de har utsatts för är brottsligt. Med andra ord kan ett ökat antal anmälda brott både bero på en ökad utsatthet och på en ökad anmälningsbenägenhet, att polisen förändrar sitt arbets sätt så att fler brott upptäcks, eller att lagstiftningen utvecklats över tid.

Resultaten från statistiska undersökningar påverkas av osäkerhetskällor

I statistiska undersökningar finns det alltid utmaningar i form av olika osäkerhetskällor som alla är viktiga att ta hänsyn till eftersom de tillsammans påverkar undersökningens tillförlitlighet. I NTU förekommer sannolikt systematiska mätfel som grundar sig i underrapportering av vissa brott, som exempelvis brott där gärningspersonen är närstående och vissa typer av sexualbrott. Vidare bidrar även bortfallet (som i den senaste mätningen var 64,6 procent) till en osäkerhet i skattningarna. Bortfallet kan både vara slumpmässigt och systematiskt, och det är den senare kategorin som kan leda till skevheter i resultaten. I NTU förekommer systematiskt bortfall genom att vissa grupper, såsom yngre, män och personer med utländsk bakgrund, besvarar undersökningen i mindre utsträckning. Det är möjligt att korrigera för genom ett viktningsförfarande med hjälp av registeruppgifter. NTU bedöms däremot inte kunna fånga grovt kriminella och de mest marginaliserade grupperna i befolkningen, såsom hemlösa och människor med svår missbruksproblematik.³ Samtliga osäkerhetskällor har reducerats i den mån det går utifrån rådande praxis, och resultaten från NTU anses därför representera den svenska befolkningen i åldrarna 16–84 år relativt väl vad det gäller utvecklingen över tid (Brå 2024b).

Delvis olika populationer i de statistiska undersökningarna kontra anmälningsstatistiken

Den utsatthet för brott som fångas upp i statistiska undersökningar som NTU skiljer sig till viss del från den brottslighet som fångas upp i anmälningsstatistiken. Till exempel fångar NTU endast upp brott mot personer i åldersspannet 16–84 år, medan anmälningsstatistiken redogör för brott mot personer i alla åldersgrupper, samt brott som begås mot juridiska personer (till exempel företag, föreningar eller myndigheter). Därutöver är en skillnad att resultaten från NTU och andra statistiska undersökningar presenteras i form av andel utsatta i befolkningen, vilket innebär att resultaten är standardiserade för variationer i befolkningsstorleken. Resultaten från anmälningsstatistiken gäller dock antalet brott, och är därmed inte befolkningsstandardiserade.

³ Det beror dels på att svarsfrekvensen i dessa grupper kan antas vara särskilt låg vid den här typen av undersökningar, och dels på att undersökningen inte överhuvudtaget når personer som saknar adress i registret över totalbefolkningen eller personer som vistas på institution.

Den studerade tidsperioden varierar mellan olika källor

I kortanalysen har uppgifter för perioden 2000–2024 använts där det varit möjligt. Eftersom de olika källorna skiljer sig både i fråga om hur långt bakåt i tiden det finns tillgängliga data och om statistik för 2024 har publicerats vid tidpunkten för den här kortanalysen, varierar den redovisade tidsperioden mellan vissa källor. Till exempel redovisas den självrapporterade utsattheten i NTU för perioden 2006–2023, medan anmälningsstatistiken redovisas för perioden 2000–2024. Det är viktigt att ha det här i åtanke vid jämförelser mellan de olika figurerna i analysen.

Effekter av pandemin svåra att bedöma

För flera av de brottstyper vars utveckling redovisas i den här kortanalysen syns en förändring av utvecklingen under 2019–2021. Covid-19-pandemins konsekvenser i det svenska samhället blev påtagliga en bit in på första halvåret 2020, och fortsatte att prägla samhället med regler och rekommendationer om bland annat social distansering. Pandemin kan ha påverkat den faktiska brottsutsattheten, exempelvis kan den tänkas ha lett till en ökning av brott mellan närstående i hemmet (Brå, 2022). Vidare kan den ha lett till en minskning av utsatthet för brott som sker i den offentliga miljön – bland annat visar statistiken över anmälda brott att antalet fall av misshandel av en obekant person minskade tydligt i samband med pandemin (Brå 2021a). Samtidigt kan pandemin ha påverkat förmågan att berätta om sin utsatthet, både i statistiska undersökningar och genom polisanmälan, exempelvis genom att personer som utsatts för brott i nära relation kan ha haft svårare rapportera eller anmäla brottet om de varit isolerade i hemmet med förövaren.

Metodbytet i NTU

Under 2017 skedde ett metodbyte i NTU, då såväl insamlingsförfarandet som urvalet ändrades, och vissa frågor och svarsalternativ justerades. Bland annat utökades urvalet från 20 000 till 200 000 personer och åldersspannet ändrades från 16–79 år till 16–84 år. För att kunna göra jämförelser bakåt i tiden genomfördes två parallella undersökningar 2017, vilket möjliggjorde att resultaten från den tidigare insamlingsmetoden har kunnat räknas om för ett urval av indikatorer (Brå 2019a).

Tillförlitligheten i vård- och dödsorsaksdata bedöms vara god

I redovisningarna om utvecklingen av misshandel respektive dödligt våld används bland annat data från patientregistret respektive dödsorsaksregistret. På grund av ett större bortfall i inrapportering från den specialiserade öppenvården, särskilt från privata vårdgivare, finns det en större osäkerhet i den statistiken jämfört med slutenvården (Socialstyrelsen 2022). Av den anledningen används i första hand statistiken från slutenvården i den här kortanalysen. Även i statistiken

från slutenvården finns dock vissa osäkerhetskällor, till exempel när det gäller det faktiska antalet personer som erhållit vård för våldsskador. Det beror på en viss underrapportering från vårdinrättningar och ett visst bortfall när det gäller så kallade yttre orsakskoder⁴ (Socialstyrelsen, 2023). Under perioden 2000–2023 har bortfallet på yttre orsakskoder för patienter i slutenvård minskat från 3,4 procent till 0,4 procent (Socialstyrelsen 2024). Sammantaget anses tillförlitligheten i dessa källor vara god under den period som redovisas i den här kortanalysen.

⁴ Avser en extern faktor som leder till en skada eller förgiftning, såsom våld, självskador eller olyckor.

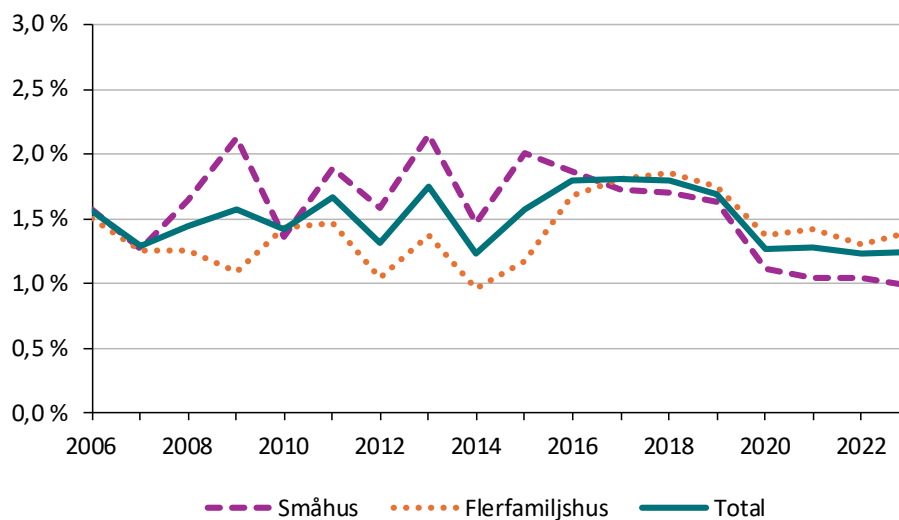
Bostadsinbrott

Självrapporterad utsatthet

Ur den Nationella trygghetsundersökningen (NTU) framkommer årliga variationer under perioden 2006–2015 vad det gäller andelen hushåll som utsatts för bostadsinbrott. Det beror troligen på den betydligt mindre urvalsstorleken när NTU genomfördes med den gamla metoden,⁵ samtidigt som brottstypen är relativt ovanlig (Brå, 2024b). Under den efterföljande perioden 2016–2019 låg andelen på en något högre nivå, omkring 1,7–1,8 procent, innan en nedgång till mellan 1,2–1,3 procent under 2020–2023.

Som figur 1 visar var de som bodde i småhus utsatta i högre utsträckning än motsvarande i flerfamiljshus under perioden 2006–2015. Förhållande skiftade dock till det motsatta under 2016–2019, och boende i flerfamiljshus har sedan 2020 uppgett sig vara mer utsatta än boende i småhus med en skillnad på ungefär 0,3 procentenheter.

Figur 1. Andel hushåll som utsatts för bostadsinbrott under perioden 2006–2023, uppdelat efter boendeform. Källa: Brå (NTU).

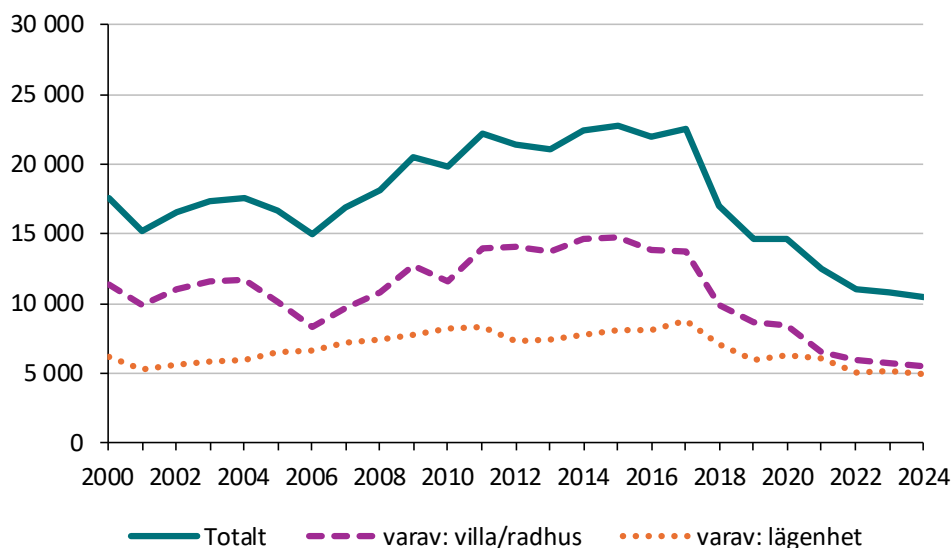
Anmälda bostadsinbrott

Statistiken över anmälda brott (figur 2) visar att antalet anmälda bostadsinbrott ökade under 00-talet, för att sedan plana ut mellan 2011 och 2017. Från och med 2018 har mängden anmälningar om bostadsinbrott sjunkit i stadig takt. Mätt i siffror anmäldes omkring 22 000 bostadsinbrott varje år mellan 2011 och 2017, vilket sedan minskade till omkring 17 000 anmälningar 2018 och cirka 10 400 år 2024, den lägsta nivån sedan millenniumskiftet. Av samtliga anmälningar om bostadsinbrott var det särskilt antalet anmälningar om

⁵ År 2017 skedde ett metodbyte i NTU. Se inledningen, under rubriken *Metodbytet i NTU*, för en kort beskrivning av de ändringar som skedde i samband med metodbytet 2017.

inbrott i villor och radhus som minskade, från omkring 13 700 anmälningar 2017 till 5 500 anmälningar år 2024.

Figur 2. Antal anmälda bostadsinbrott 2000–2024. Källa: Brå (statistiken över anmälda brott).

Brås bedömning: Bostadsinbrotten har minskat sedan 2017–2018

Ur NTU framkommer att andelen hushåll som uppges ha blivit utsatta för bostadsinbrott minskade under 2019 och 2020, med en särskilt stor minskning det år restriktionerna inleddes som följd av covid-19-pandemin (2020), och har sedan dess legat kvar på den lägre nivån. Även anmälningsstatistiken pekar på att antalet bostadsinbrott minskat efter 2017–2018, i synnerhet när det gäller antalet inbrott i villor och radhus. Det finns tecken på att minskningen kan hänga ihop med de åtgärder som brottsbekämpande myndigheter genomförde omkring 2018 i syfte att försvåra för internationella brottsnätverk (Brå 2024c).

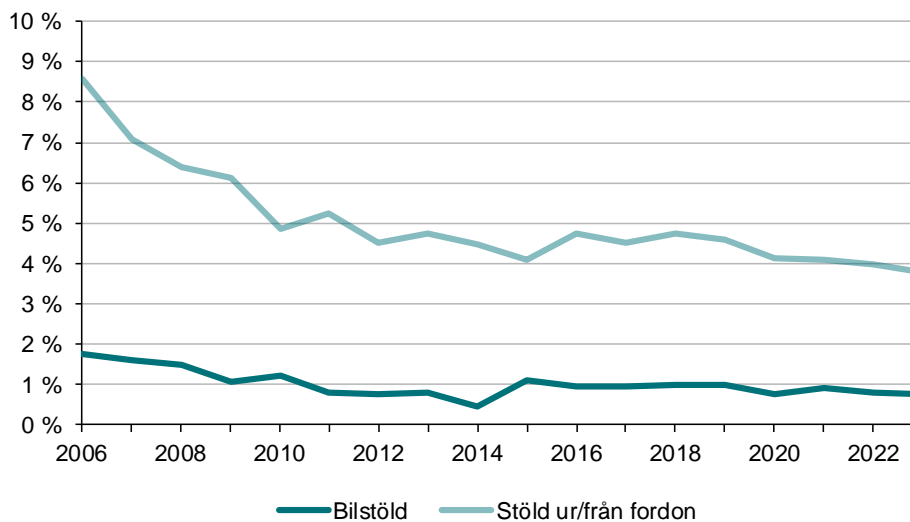
Även om utvecklingen för NTU och anmälningsstatistiken skiljer sig åt till viss del ger båda källorna en sammantagen bild av att bostadsinbrotten har minskat under slutet av 10-talet, i synnerhet när det gäller det sjunkande antalet inbrott i villor och radhus. Det är sannolikt att de ovannämnda åtgärderna mot internationella brottsnätverk samt den ökade närvaron i hemmet som pandemin förde med sig har påverkat hur stark minskningen blev (Brå 2024c).

Bilstöld och stöld ur eller från fordon

Självrapporterad utsatthet

Som framgår av NTU minskade utsattheten för bilstöld⁶ under perioden 2006–2014, följt av en ökning under 2015. Sedan dess har andelen legat på en relativt stabil nivå, och under 2023 var det 0,7 procent av de bilägande hushållen som uppgavs ha utsatts för bilstöld (figur 3). Vad gäller andelen hushåll som utsatts för stöld ur eller från fordon liknar utvecklingen till stor del den för bilstölder. Det skedde en kraftig minskning under perioden 2006–2012, och därefter låg den på en relativt stabil nivå fram till 2019. Från och med 2020 syns en liten minskning och under 2023 var det 3,8 procent av hushållen som uppges ha utsatts för stöld ur eller från fordon, vilket är den lägsta nivån som uppmätts sedan mätningarna startade.

Figur 3. Andel hushåll som utsatts för bilstöld (av samtliga hushåll som ägde bil) samt andel hushåll som utsatts för stöld ur eller från fordon 2006–2023. Källa: Brå (NTU).

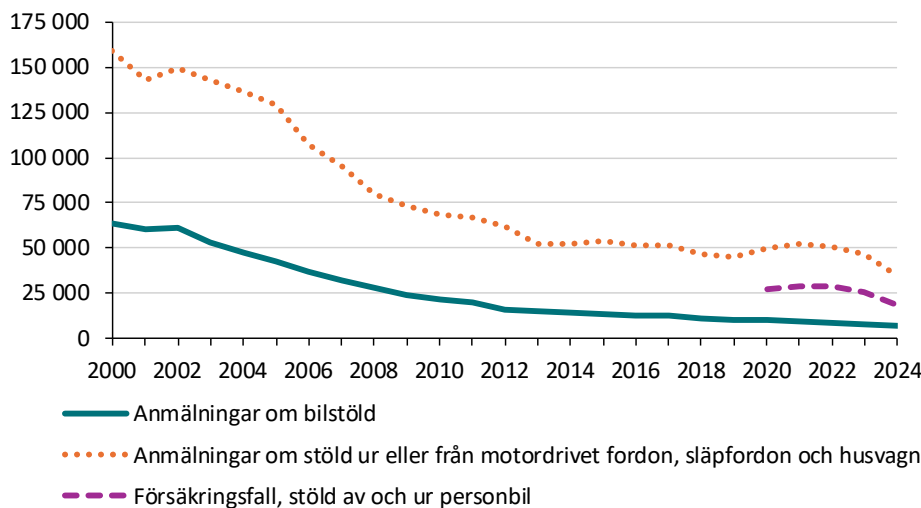
Anmälda brott

Som framgår i figur 4 skedde en kraftig minskning av både antalet polisanmälda bilstölder och stölder ur eller från fordon under perioden 2002–2012. Sedan dess har minskningen av anmälda bilstölder fortsatt i lägre takt, medan anmälda stölder ur eller från fordon legat mer stabilt, men med en antydning till minskning under 2022–2024. Utvecklingen de senaste åren återspeglas även i försäkringsstatistiken, som visar att

⁶ Frågan om utsatthet för bilstöld gäller även för leasingbil och tjänstebilar.

antalet försäkringsfall som gäller stöld av och ur personbil⁷ minskat något sedan 2022.⁸

Figur 4. Antal anmälda bilstölder respektive stölder ur eller från motordrivet fordon, släpfordon och husvagn 2000–2024, samt försäkringsfall som rör stöld av och ur personbil 2020–2023. Källa: Brå (statistiken över anmälda brott) och Svensk Försäkring.

Brås bedömning: Den kraftiga minskningen av bilstölder och stölder ur eller från fordon under 00- och 10-talet har mattats av

Under framförallt 00-talet skedde en tydlig minskning av bilstölder och stölder ur eller från fordon, vilket återspeglas i både NTU och anmälningssstatistiken. Sedan mitten av 10-talet har den kraftiga minskningen av dessa stöldtyper mattats av, samtidigt som en tendens till fortsatt minskning syns. Nedgången under 00-talet hänger sannolikt delvis samman med det EU-direktiv som trädde i kraft 1998 som innebar ett krav på att ny tillverkade bilar skulle utrustas med elektroniskt stöldskydd.⁹ I takt med att bilparken successivt bytts ut har bilstölder därför också blivit svårare att genomföra.¹⁰ Även omständigheter som att bilstereon i nyare bilar ofta är inbyggd, och därför svårare att stjäla, har sannolikt bidragit till minskningen. Det har också blivit vanligare med kameraövervakning på parkeringsplatser, vilket kan tänkas ha minskat såväl antalet bilstölder som antalet stölder ur eller från fordon (Brå, 2017).

⁷ I försäkringsstatistiken ingår både privatägda och företagsägda personbilar.

⁸ Svensk Försäkring har ändrat rapporteringen av skador inom motorfordonsförsäkringen, vilket innebär att statistik redovisas från och med år 2020. Enligt den tidigare rapporteringen följer försäkringsstatistiken i stort sett utvecklingen av anmälda brott även under perioden 2000–2019 (se Brå, 2022b).

⁹ Kommissionens direktiv 95/56/EG.

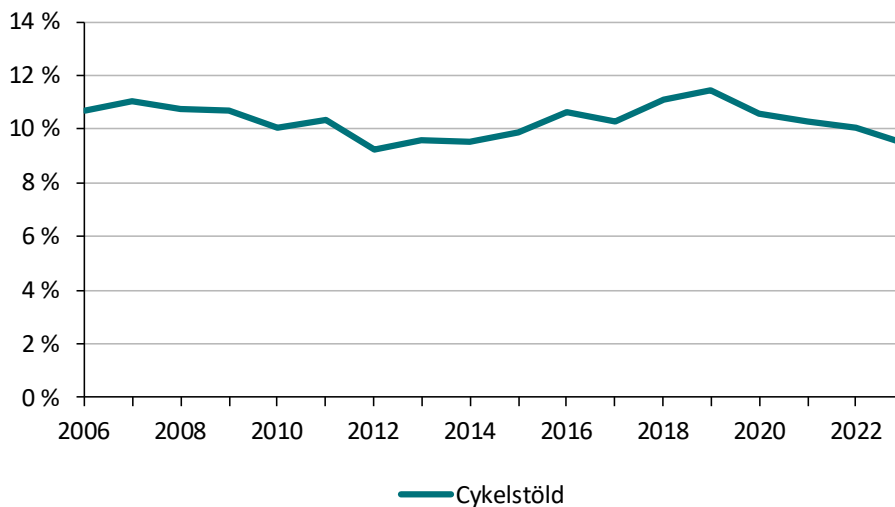
¹⁰ Förklaringen stöds även av tidigare försäkringsstatistik som visat att bilar tillverkade före 1998 anmäls stulna i högre grad än nyare bilar (Brå, 2017).

Cykelstöld

Självrapporterad utsatthet

I NTU undersöks hur stor andel av hushållen i Sverige som utsatts för cykelstöld. Som figur 5 visar skedde en liten minskning av andelen utsatta hushåll mellan 2008 och 2012. Därefter följde en ökning till och med 2019 då 11,4 procent uppgav att deras hushåll utsatts för cykelstöld, men sedan dess syns en nedåtgående trend.

Figur 5. Andel hushåll som utsatts för cykelstöld (av hushåll som ägde minst en cykel) under perioden 2006–2023. Källa: Brå (NTU).

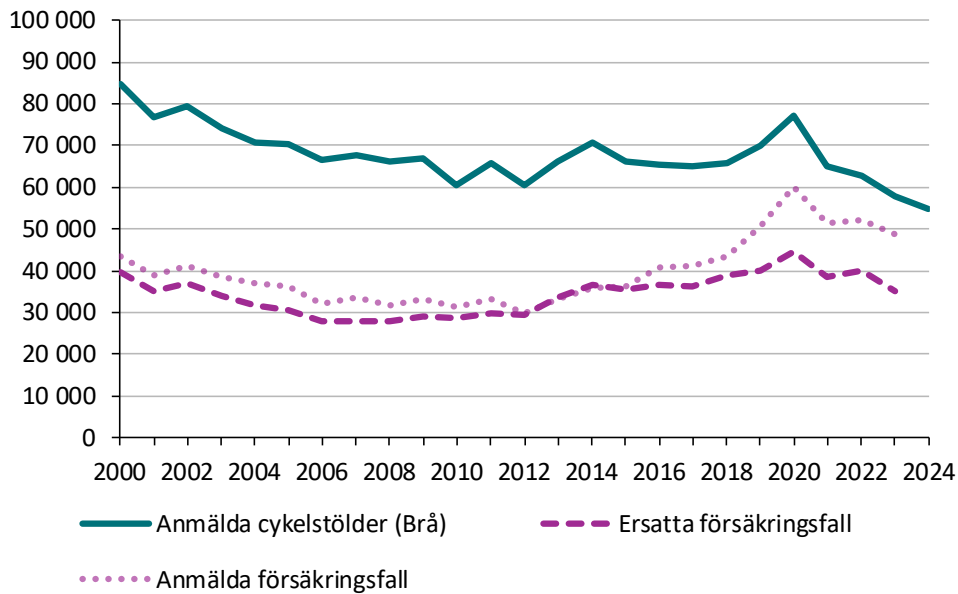

Anmälda brott

Antalet anmälda cykelstölder har sedan år 2000 minskat från cirka 85 000 anmälningar till lite mindre än 55 000 anmälningar år 2024 (figur 6). Inledningsvis skedde en minskning av anmälningarna under perioden 2000–2010. Därefter ökade antalet anmälningar från cirka 60 500 (2012) till nästan 77 200 år 2020, och har sedan dess återigen minskat.

En möjlig anledning till det sjunkande antalet anmälningar under den studerade periodens början kan vara de skärpta försäkringsvillkor som infördes under 90-talet, då flera försäkringsbolag skärpte kraven på lås och förvaringsutrymmen samt ändrade metod för beräkning av självrisken (Brå 2008). I figur 6 går det att se hur försäkringsstatistiken till stor del följer samma trender som anmälningsstatistiken, även om det i skrivande stund saknas försäkringsdata för 2024. Värt att notera är att många cykelstölder aldrig polisanmäls (Brå, 2018).

Figur 6. Antal anmälda cykelstölder 2000–2024, samt antal anmälda respektive ersatta försäkringsfall av cykelstöld 2000–2023 Källa: Brå (statistiken över anmälda brott) och Svensk Försäkring.

Brås bedömning: Efter en ökning under 10-talet finns tecken på att cykelstölderna minskar

Under den tidigare delen av 00-talet visar anmälnings- och försäkringsstatistiken att antalet cykelstölder minskade, vilket till viss del kan tänkas bero på en minskad anmälningsbenägenhet på grund av förändrade försäkringsvillkor, men förmodligen även en faktisk minskning av antalet cykelstölder tack vare bättre lås och en större försiktighet bland cykelägare (Brå 2008).

I såväl NTU, anmälningsstatistiken och statistiken över försäkringsfall finns tecken på att cykelstölderna ökade efter 2012 och fram till 2019–2020, men sedan dess har minskat. Sammanfattningsvis tyder det här på en faktisk minskning av cykelstölder sedan början av 20-talet, vilket då skett efter 10-talets stegvisa ökning.

Bedrägeri

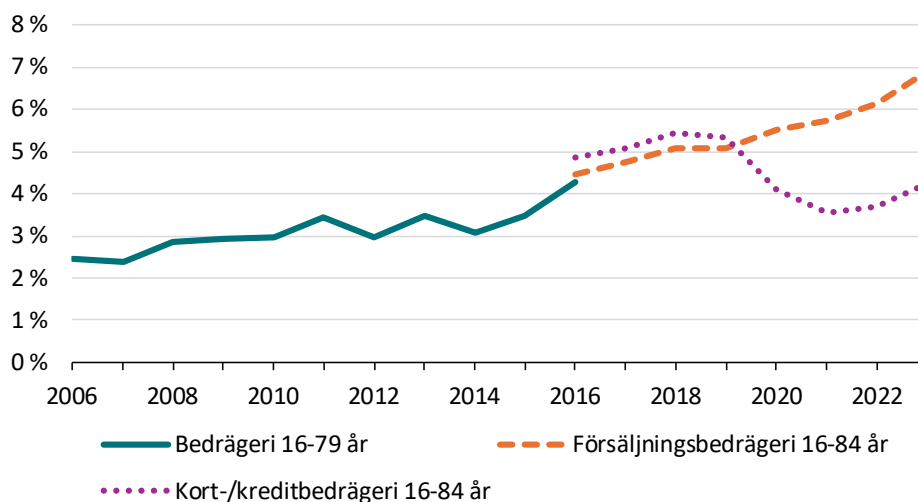
Självrapporterad utsatthet

I takt med att bedrägeribrottsligheten utvecklats och blivit ett vanligare samhällsproblem har behovet av att mäta olika dimensioner av bedrägeribrott ökat. I samband med metodbytet i NTU 2017 ersattes därför den tidigare frågan om utsatthet för bedrägerier av två frågor om försäljningsbedrägeri respektive kort-/kreditbedrägeri.¹¹

För att ge en övergripande bild av utvecklingen när det gäller utsatthet för bedrägeri visar figur 7 både resultat från frågan om bedrägeri under perioden 2006–2016 och de två frågorna om försäljningsbedrägeri och kort- och kreditbedrägeri för perioden 2016–2023. Eftersom undersökningarna skiljer sig i fråga om insamlingsmetod, urval och frågeställningar är de exakta nivåerna av utsatthet inte jämförbara, och tyngdpunkten ligger i stället på hur den generella utvecklingen över tid ser ut.

Andelen som utsatts för bedrägerier ökade mer eller mindre successivt under hela perioden 2006–2016. Vad gäller försäljningsbedrägeri framkommer det en successiv ökning även under perioden 2016–2023, från 4,5 till 6,9 procent. Ser man i stället till den självrapporterade utsattheten för kort- och kreditbedrägeri syns inte samma utveckling som för försäljningsbedrägeri. I stället skedde en liten ökning de första åren efter 2016, följt av en minskning fram till och med 2021. Därefter har andelen utsatta återigen ökat något, från 3,5 procent 2021 till 4,3 procent 2023.

Figur 7. Andel personer som uppgett att de utsatts för bedrägeri innan metodbytet (2006–2016) respektive försäljningsbedrägeri och kort-/kreditbedrägeri efter metodbytet (2016–2023). Källa: Brå (NTU).

¹¹ I bilaga 2 finns alla frågeformuleringar för de olika brottstyperna i NTU som använts, däribland försäljningsbedrägeri och kort- och kreditbedrägeri.

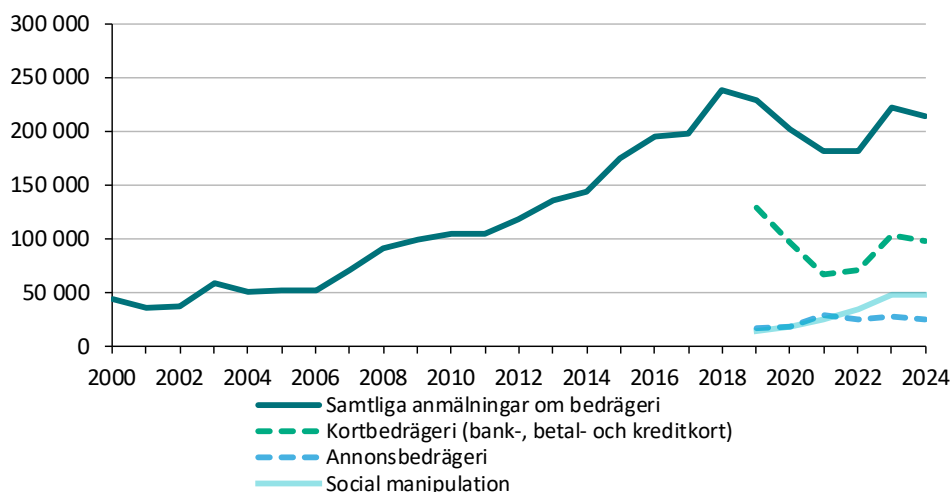
Ovanstående utveckling syns bland både män och kvinnor, även om utsattheten konsekvent varit högre bland män. När det gäller kort- och kreditbedrägeri har könsskillnaden dock minskat över tid – under 2016 uppgav 5,5 procent av männen respektive 4,3 procent av kvinnorna att de utsatts, medan motsvarande andelar för 2023 var 4,5 och 4,0 procent.

Anmälda brott

I figur 8 redovisas utvecklingen av anmälda bedrägeribrott mot privatpersoner, både totalt och för ett antal centrala typer av bedrägerier under perioden 2000–2024.¹² Antalet anmälda bedrägerier ökade markant från mitten av 00-talet och fram till 2018, följt av en minskning till och med 2021. Perioden efter det visar ingen tydlig trend utan kännetecknas av årliga variationer.

Utvecklingen av antalet anmälda kortbedrägerier följer utvecklingen av bedrägerier totalt mycket väl, och förklarar till stor del den tydliga minskningen av det totala antalet anmälda bedrägeribrott under 2019–2021. En annan utveckling syns för andra typer av bedrägerier. Antalet anmälda bedrägerier genom social manipulation har ökat mellan 2019–2024, från knappt 15 000 till omkring 48 000 anmälningar. Antalet anmälda annonsbedrägerier ökade under perioden 2019–2021, från drygt 16 000 till över 28 000 anmälningar, men har därefter legat på en relativt stabil nivå.

Figur 8. Antal anmälda bedrägerier totalt sett 2000–2024, samt antal anmälda kortbedrägerier, annonsbedrägerier och bedrägerier genom social manipulation 2019–2024.¹³ Källa: Brå (statistiken över anmälda brott).

¹² Kortbedrägeri innebär att bedragaren olovligen använder brottsoffrets betal kortsuppgifter vid köp, medan bedrägerier genom social manipulation innebär att bedragaren lurar brottsoffret på pengar eller personuppgifter genom att skapa ett förtroende. När en person erbjuder en vara eller tjänst till försäljning via en annons som sedan inte levereras kallas det för annonsbedrägeri.

¹³ Anledningen till varför de olika typerna av bedrägerier enbart redovisas från och med 2019 är för att de brottskoder som polisen använder vid registrering av anmälda bedrägeribrott uppdaterades då. Det innebär att det inte går att jämföra utvecklingen för olika bedrägerityper före och efter den här brytpunkten.

Brås bedömning: Den tidigare ökningen av kortbedrägerier har avtagit något, samtidigt som försäljningsbedrägerier och bedrägerier genom social manipulation har fortsatt öka

Som framgår av såväl NTU som anmälningssstatistiken ökade bedrägeribrottsligheten successivt från mitten av 00-talet och fram till 2018. Utvecklingen av brottstypen återspeglar till stor del vilka tekniker som används vid transaktioner och betalningar i samhället, och den ökning som skett efter millennieskiftet berodde framför allt på en kraftig ökning av datorbedrägerier,¹⁴ bluffakturor och bedrägerier med hjälp av internet.¹⁵

Perioden efter 2018 har inte lika tydliga trender, men visar tecken på en minskning av kortbedrägerier fram till och med 2021, följt av årliga variationer. Sannolikt beror minskningen på ett regelverk inom EU som ställer krav på så kallad stark kundautentisering.¹⁶ Att minskningen sedan avtog skulle kunna bero på att en del gärningspersoner har lyckats undgå regelverket och stulit och använt kortuppgifter för onlinetransaktioner i länder där det inte finns samma krav på en stark kundautentisering (se till exempel Sveriges Riksbank 2024). Samtidigt syns en fortsatt ökning både av försäljningsbedrägerier utifrån NTU och av bedrägerier genom social manipulation utifrån anmälningssstatistiken. Förklaringen till det här är sannolikt en kombination av en större medvetenhet och ökad anmälningbenägenhet av bedrägeriförsök (Polisen 2025) och en faktisk ökning av utsattheten.

¹⁴ Datorbedrägerier är ett bredare begrepp, men har i många fall handlat om kortbedrägerier (Brå, 2016a).

¹⁵ År 2006 anmäldes knappt 11 000 av dessa typer av bedrägerier, vilket kan jämföras med närmare 167 000 under 2018 (Brå, 2019b).

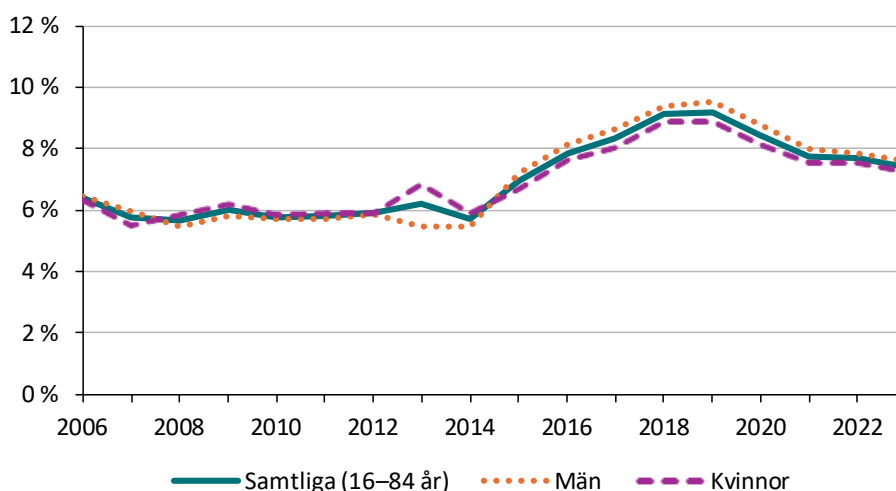
¹⁶ Det innebär att en inloggning och identifiering på ett betalkonto online görs med säkrare metoder.

Hot

Självrapporterad utsatthet

Under perioden 2006–2014 låg andelen som i NTU uppgav sig utsatta för hot på en stabil nivå, och därefter ökade andelen markant fram till 2019. Sedan 2020 har trenden i stället varit nedåtgående, och 2023 uppgav 7,4 procent att de utsatts för hot. Som figur 9 visar är det enbart en liten skillnad i utsattheten mellan män och kvinnor under den studerade perioden.

Figur 9. Andel bland samtliga samt män respektive kvinnor (16–84 år) som uppgett att de utsatts för hot 2006–2023. Källa: Brå (NTU).

Även andra enkätundersökningar visar på att utsattheten för hot har ökat under 10-talets andra hälft. I figur 10 redovisas resultaten för utsatthet för hot från de tre enkätundersökningarna: ULF/SILC,¹⁷ NTU och den nationella folkhälsoenkäten. Då SCB presenterar sina resultat från ULF/SILC med tvåårsmedelvärden redovisas även övriga resultat på samma sätt för att underlätta jämförelse.¹⁸

Som ofta är fallet när olika undersökningar jämförs så varierar de exakta nivåerna mellan undersökningarna. Det här beror sannolikt på skillnader i hur frågorna ställs och hur insamlingsförfarandet går till. I första hand blir det därför utvecklingen i de olika undersökningarna som blir relevant att studera, snarare än de specifika nivåerna.

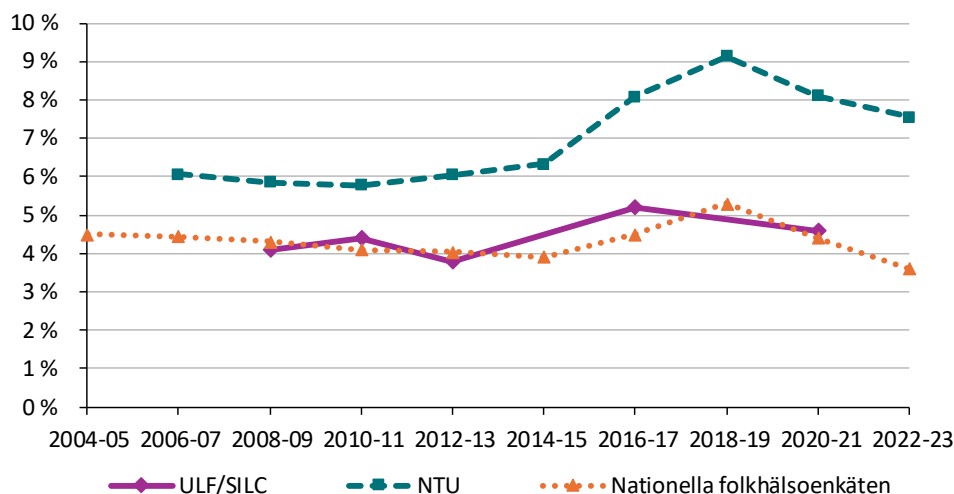
Sett över tid har utvecklingen sett förhållandevis likartad ut mellan de olika undersökningarna, där andelen utsatta för hot under en längre tid

¹⁷ ULF är en förkortning av "Undersökningarna av levnadsförhållanden". Sedan 2008 är ULF integrerat med den europeiska undersökningen EU-SILC (European Survey on Incomes and Living Conditions), därav ULF/SILC.

¹⁸ I figur 10 avser mätvärdena för den nationella folkhälsoenkäten år 2016–17 endast året 2016, 2018–19 endast året 2018 och 2022–23 endast året 2022. Det här beror på att den nationella folkhälsoenkäten endast genomfördes vartannat år under dessa perioder.

låg stabilt innan en uppgång runt 2014–2015, vilket senare följdes av en nedgång efter 2018–2019.¹⁹

Figur 10. Tvåårsmedelvärden av andelen personer (16–84 år) som uppgett att de utsatts för hot i undersökningarna ULF/SILC (2008–2021), NTU (2006–2023) samt nationella folkhälsoenkäten (2004–2023). Källa: SCB, Brå och Folkhälsomyndigheten.

Anmälda brott

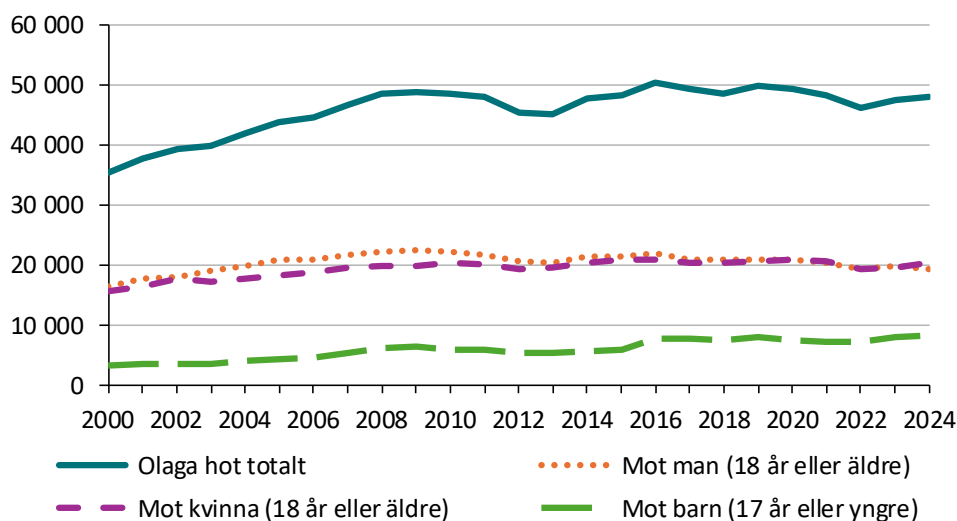
Under 2024 anmäldes cirka 48 000 fall av olaga hot.²⁰ Sedan millennieskiftet har utvecklingen av antalet anmälda hot mot kvinnor, män och barn (personer under 18 år) sett i stort sett likadan ut. Mellan 2000 och 2009 skedde en successiv ökning av antalet anmälningar, en trend som sedan planade ut under 10-talet. Som figur 11 visar skedde dock en viss ökning av antalet anmälningar om hot mot barn under perioden 2016–2019. Den här utvecklingen syns bland både pojkar och flickor, samtidigt som fler hot anmäls mot pojkar.

Det framkommer även att antalet anmälda hot minskade något under pandemin, men att det har skett en viss ökning i samband med att samhället återigen öppnat upp.

¹⁹ Undersökningen ULF/SILC ställde inga frågor om hot under perioderna 2014–15, 2018–19 samt 2022–23, vilket innebär att vi inte vet vilken nivå som hade uppmätts om frågan ställts. Figur 10 har därför inga mätvärden från ULF/SILC för dessa perioder.

²⁰ Exklusive olaga hot mot grupp, vilket har en annan typ av karaktär än de olaga hot som behandlas här.

Figur 11. Antalet anmälningar om olaga hot (exklusive olaga hot mot grupp) under perioden 2000–2024. Källa: Brå (statistiken över anmälda brott).

Brås bedömning: Utsattheten för hot ökade efter 2014, men har sedan 2019 successivt minskat

Resultaten från de tre enkätundersökningarna NTU, ULF/SILC och den nationella folkhälsoenkäten visar att andelen som blev utsatta för hot låg på en relativt stabil nivå fram till mitten av 10-talet. Sedan följde en period där andelen gradvis ökade, vilket fortsatte fram till 2018–2019. Under de efterföljande åren har andelen dock successivt minskat, vilket bland annat syns i NTU där nivån förändrats från 9,2 procent (2019) till 7,4 procent (2023).

Anmälningstatistiken visar delvis på en annorlunda utveckling där ökningen av anmälda hot mot vuxna framför allt skedde under perioden 2000–2009, för att därefter nå en förhållandevis stabil nivå de efterföljande åren. Anmälningarna om hot mot barn har i stället stegvis fortsatt öka under nästan alla år efter 2000.

En möjlig delförklaring till skillnaden mellan de statistiska undersökningarna och anmälningstatistiken är att det kan ha skett en förändring av anmälningsbenägenheten. Vissa studier pekar till exempel på att en större andel hot inom arbetslivet anmäls än tidigare (Wikman, Estrada, & Nilsson 2010). En sådan förändring skulle kunna förklara delar av ökningen under 00-talet, men för att fastslå det krävs en mer djupgående analys, något som är utanför ramen för den här kortanalysen.

Sammantaget tyder resultaten på att utsattheten för hot ökat sedan mitten av 10-talet, men att nivån sedan minskat efter 2019.

Personrån

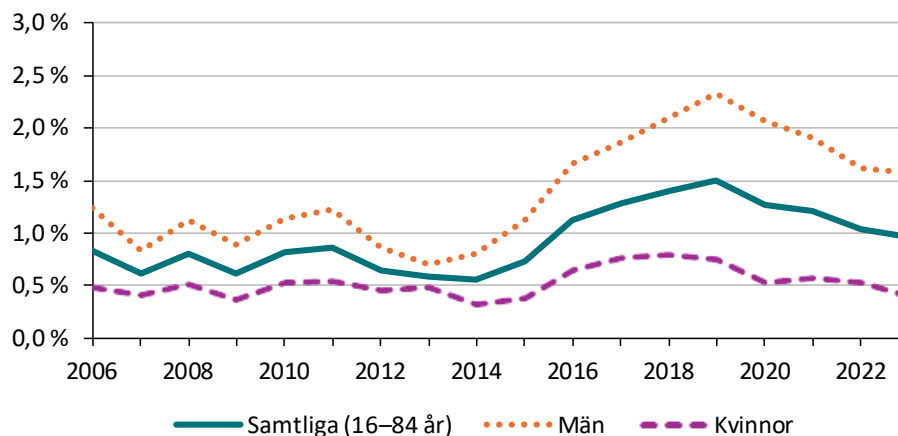
Självrapporterad utsatthet

I NTU har andelen som uppger att de utsatts för personrån legat på en relativt stabil nivå under perioden 2006–2015, vilket framgår i figur 12. Därefter skedde en ökning fram till och med 2019, då 1,5 procent rapporterade att de blivit utsatta. Ökningen fram till och med 2019 var betydligt större bland män, vilket också ledde till större könsskillnader än tidigare år.

Efter 2019 syns en nedåtgående trend och 2023 var det 1,0 procent som uppgavs ha utsatts för personrån. Utvecklingen efter 2019 har varit relativt likartad bland män och kvinnor, samtidigt som män har utsatts i större utsträckning.

Det var framförallt en ökad utsatthet bland pojkar i åldersgruppen 16–19 år som ledde till den markanta ökningen fram till 2019 (Brå, 2021b). De efterföljande åren har i stället präglats av en tydlig nedåtgående trend i samma grupp.

Figur 12. Andel bland samtliga samt män respektive kvinnor (16–84 år) som uppgett att de utsatts för personrån 2006–2023. Källa: Brå (NTU).

Anmälda brott

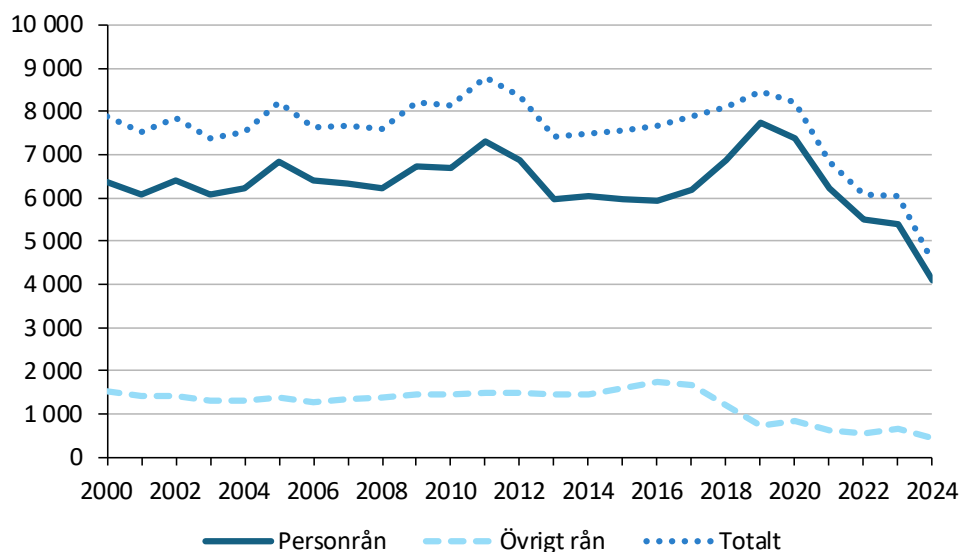
Under 00-talet och början av 10-talet varierade antalet anmälda personrån mellan cirka 6 000 och 7 000 brott per år (figur 13).²¹ Efter en toppnotering 2011 sjönk nivåerna och låg förhållandevis stabilt runt 6 000 anmälningar per år fram till 2016. Därefter ökade antalet anmälningar fram till 2019, då drygt 7 700 personrån anmäldes, varav en stor del av ökningen stod för rån mot personer under 18 år (Brå 2021b), något som tydligt har minskat efter 2019. Perioden efter 2019 har

²¹ Figur 13 visar antalet anmälda personrån, övriga rån och rån totalt. Observera att kategorin "Totalt" inte avser alla typer av rån utan endast dem som drabbar privatpersoner – exempelvis ingår inte butiksrån, taxirån och värdetransportrån. Anledningen till varför kategorin "Övrigt rån" redovisas är på grund av att man i tidigare studier har visat att en stor del av brotten i kategorin "övrigt rån" egentligen är personrån (Brå 2012).

kännetecknats av en tydlig minskning, och 2024 var det omkring 4 000 personrån som anmäldes.

Fram till 2017 pendlade antalet övriga rån mellan cirka 1 400 och 1 700 anmälningar per år, för att sedan minska tydligt fram till och med 2019, och har sedan dess legat på en relativt stabil nivå. Slår man samman de båda kategorierna framgår en svag men kontinuerlig ökning av antalet anmälningar från 2014 till 2019, följt av en tydlig nedåtgående trend.

Figur 13. Antal anmälda personrån respektive övriga rån 2000–2024. Källa: Brå (statistiken över anmälda brott).

Brås bedömning: Personrån har minskat sedan 2020 efter en tidigare ökning

NTU visar att andelen som utsatts för personrån ökade under perioden 2016–2019, men sedan dess syns en nedåtgående trend. Det här återspeglas även i antalet polisanmälda personrån under perioden. Utvecklingen bland tonåringar, med en markant ökning fram till 2019 följt av en tydlig minskning, syns också i både NTU och anmälningsstatistiken. Utifrån dessa källor är den rimligaste tolkningen att det under den här perioden skedde en faktisk ökning och en efterföljande minskning av personrån.

Misshandel

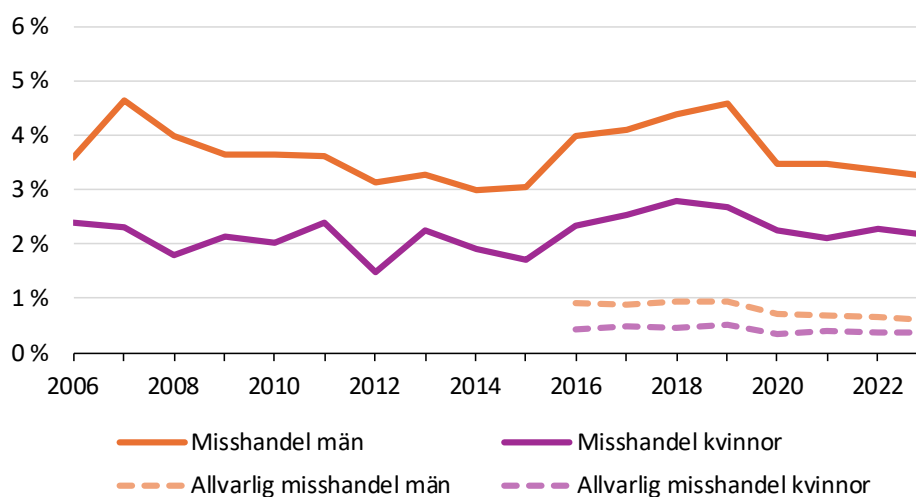
Självrapporterad utsatthet

Figur 14 visar självrapporterad utsatthet för misshandel²² och allvarlig misshandel²³ bland män respektive kvinnor, utifrån NTU.

Under perioden 2020–2023 har 3,2–3,5 procent av männen årligen uppgett i NTU att de utsatts för misshandel, vilket är en lägre nivå än 2019 då andelen uppgick till 4,6 procent. Tidigare under den studerade perioden, från 2007 till 2014, minskade andelen, vilket följdes av en ökning under 2016–2019. Samma utveckling syns även bland kvinnor, men andelen är konsekvent större bland män under den studerade perioden. Det är dock troligt att kvinnors utsatthet underskattats då de i högre grad än män utsätts för misshandel av en närstående, vilket är svårare att fånga upp i statistiska undersökningar (Brå 2024a).

Även vad gäller allvarlig misshandel är det vanligare att uppge utsatthet bland män jämfört med bland kvinnor. Andelen utsatta män låg stabilt på 0,9 procent under perioden 2016–2019, följt av en liten minskning under 2020, och har sedan dess legat kvar på den något lägre nivån. En något mer stabil trend syns bland kvinnor.

Figur 14. Andel bland samtliga samt män respektive kvinnor (16–84 år) som uppgett att de utsatts för misshandel 2006–2023 samt allvarlig misshandel 2016–2023. Källa: Brå (NTU).

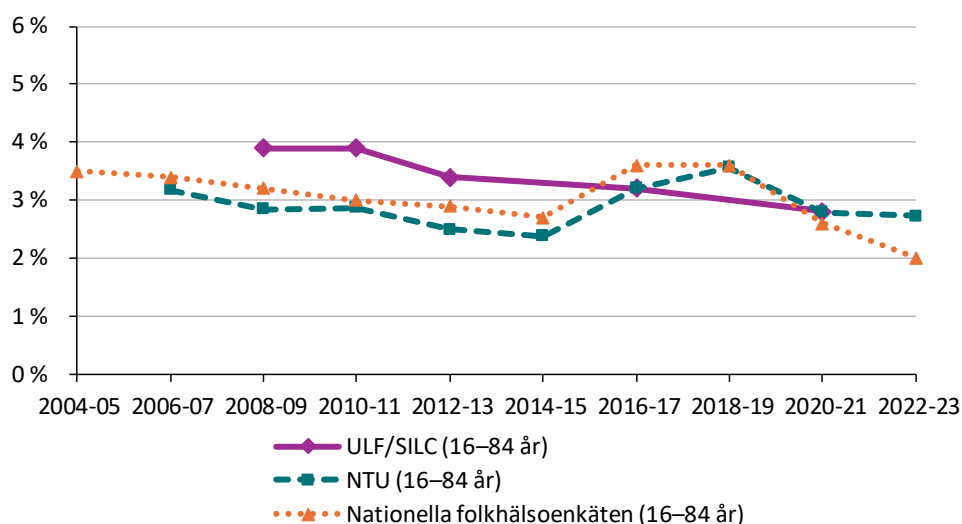
²² I det här kapitlet används olika definitioner av misshandel eftersom flera olika datakällor används. I NTU och statistiken över anmälda brott används begreppet *misshandel*, medan ULF/SILC och folkhälsoenkäten använder begreppet *våld*. Från Patientregistret ingår även statistik över antalet patienter som har vårdats i slutenvården till följd av *övergrepp av annan person*, vilket kan innefatta andra händelser än just misshandel, såsom våldtäkt och förgiftning.

²³ För att särskilja särskilt allvarlig misshandel får de som uppgett att de utsatts för misshandel en följdfråga om ifall händelsen ledde till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare (Brå 2024d).

Förutom NTU har även enkätundersökningen ULF/SILC samt den nationella folkhälsoenkäten undersökt utsattheten för våld i Sverige. I figur 15 redovisas utvecklingen av utsatthet för misshandel enligt dessa tre undersökningar.²⁴ Andelen som uppger att de utsatts för misshandel varierar mellan de olika undersökningarna, vilket bland annat kan relateras till skillnader i undersökningarnas insamlingsförfaranden och frågeformuleringar. Därför är det huvudsakligen den generella utveckling som analyseras, i stället för specifika nivåskillnader mellan undersökningarna.

I figur 15 framkommer en minskning i samtliga av de tre undersökningarna fram till och med 2014–2015. Därefter syns en ökning fram till 2018–2019 i NTU och den nationell folkhälsoenkäten, innan nivåerna återigen sjunker till liknande nivåer som 2014–2015.²⁵ Sett över hela perioden 2004–2023 har andelen som uppgett att de blivit utsatta för misshandel minskat i samtliga undersökningar, trots det trendbrott som då infann sig under perioden 2016–2019.

Figur 15. Tvåårsmedelvärden av andelen som uppgett att de utsatts för: något våld (ULF/SILC, 2008–2021), misshandel (NTU, 2006–2023) samt fysiskt våld (Nationella folkhälsoenkäten²⁶, 2004–2023). Källa: SCB, Brå och Folkhälsomyndigheten.

Vårdade i sjukvården

Ett annat sätt att studera utvecklingen av utsatthet för misshandel är att undersöka hur stort antal patienter som vårdats inom slutenvård till följd av ett övergrepp av en annan person. Att vårdas inom slutenvård innebär att man har allvarigare skador som bedöms behöva specialiserade

²⁴ SCB presenterar resultaten från ULF/SILC med tvåårsmedelvärden, och för att underlätta tolkning redovisas alla tre enkätresultat med liknande medelvärden i figuren.

²⁵ Inom undersökningen ULF/SILC ställdes inga frågor om utsatthet för våld under perioderna 2014–15, 2018–19 samt 2022–23, vilket innebär att vi inte vet vilken nivå som hade uppmätts om frågan ställts. Figur 15 har därför inga mätvärden för ULF/SILC för dessa perioder.

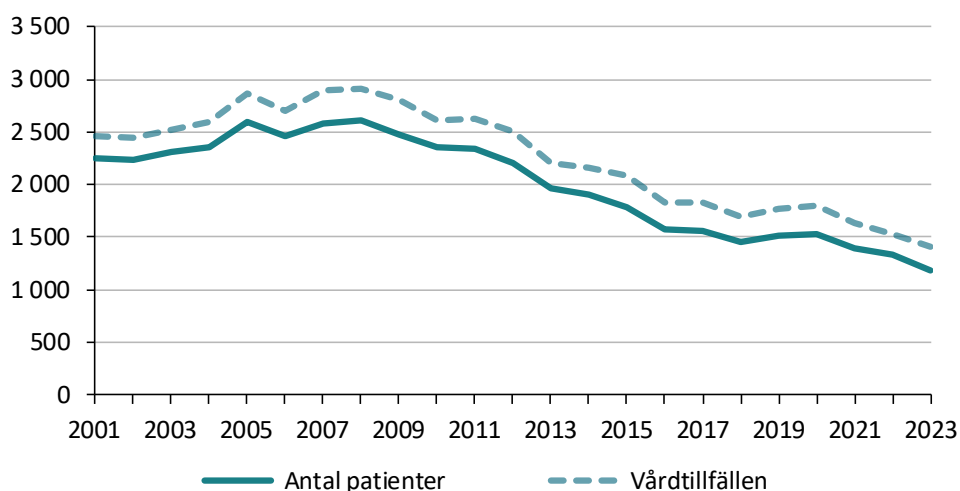
²⁶ I figur 15 avser mätvärdena för den nationella folkhälsoenkäten år 2016–17 endast året 2016, 2018–19 endast året 2018 och 2022–23 endast året 2022. Det här beror på att den nationella folkhälsoenkäten endast genomfördes vartannat år under dessa perioder.

resurser eller att man är inskriven minst ett dygn. Statistiken kring slutenvård bidrar därför med en annan vinkel kring utsattheten för misshandel, specifikt inriktad på de allvarligare fallen.

Som framgår av figur 16 har antalet individer som behandlas i slutenvård till följd av övergrepp av annan successivt minskat mellan 2008 och 2023. Under 2023 behandlades nästan 1 200 patienter, vilket är mindre än hälften av antalet patienter jämfört med år 2008 (cirka 2 600). Minskningen gäller både män och kvinnor, men har varit mer markant bland män. Enligt Socialstyrelsen (2018) kan en del av minskningen möjligen förklaras av förändringar inom vården, vilket inneburit att fler patienter än tidigare kan få vård inom öppenvården i stället för slutenvården.

Från 2008 och framåt finns statistik som inkluderar både slutenvård och specialiserad öppenvård. Även i det här fallet, när öppenvården²⁷ inkluderas, framkommer en minskning under perioden 2008–2023 (från drygt 14 700 patienter till omkring 11 300), men procentuellt är nergången mindre än om endast antalet patienter inom slutenvård räknas.

Figur 16. Antal vårdtillfällen samt antal patienter som behandlats i slutenvård för skador till följd av övergrepp av en annan person under perioden 2001–2023. Källa: Socialstyrelsen (Patientregistret).²⁸

De människor som varit inskrivna på grund av kniv- eller skottskador utgör en mindre del av samtliga patienter inom slutenvården, men är samtidigt några av dem som utsatts för de allvarligaste fallen av våld.

Antalet personer inskrivna i slutenvård till följd av knivskador var under 00-talet förhållandevis stabilt (figur 17), med undantag för två temporära

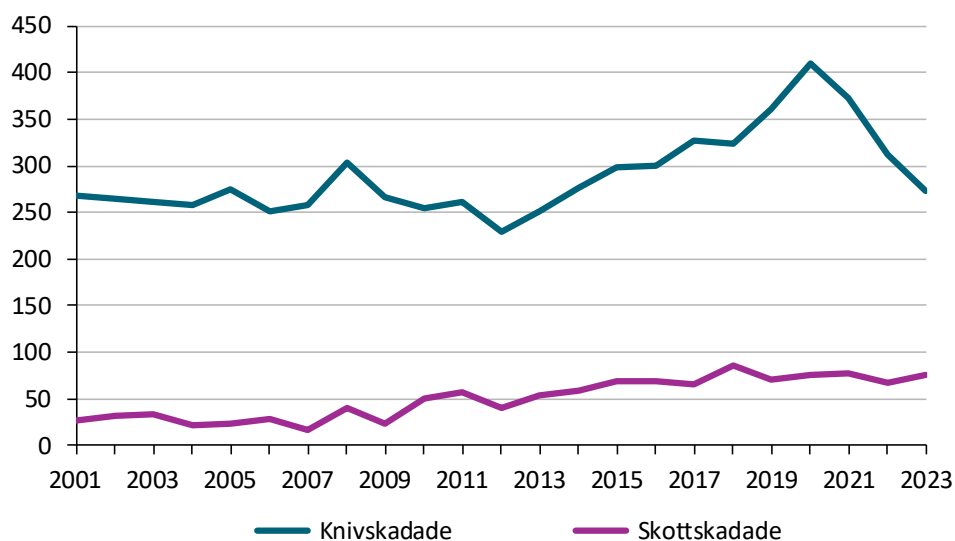
²⁷ På grund av ett större bortfall i inrapportering från den specialiserade öppenvården, särskilt från privata vårdgivare, finns det en större osäkerhet i statistiken jämfört med slutenvården. Inrapporteringen har dock förbättrats över tid, men jämförelser mellan år bör tolkas med försiktighet (Socialstyrelsen 2022).

²⁸ Socialstyrelsens beräkning av antal patienter avser i det här fallet en patient per yttre orsak och år. Statistiken avser således inte antalet behandlingar, utan antalet individer med en yttre skada till följd av övergrepp per år.

ökningar under åren 2005 och 2008. Under det efterföljande 10-talet skedde en successiv ökning i antalet inskrivna, från cirka 250 (2010) till 410 år 2020. Efter 2020 har antalet återigen minskat, och 2023 registrerades 273 patienter som blev inskrivna till följd av knivskador.

Antalet inskrivna med skottskador har enligt patientregistret i stort sett kontinuerligt ökat under perioden 2008–2018 (från 40 till 85), för att därefter plana ut. En annan utveckling syns dock vad gäller det dödliga skjutvapenvåldet, där en uppåtgående trend påbörjades 2013 och fortsätter även efter 2018 (se figur 20 i kapitlet *Dödligt våld*).

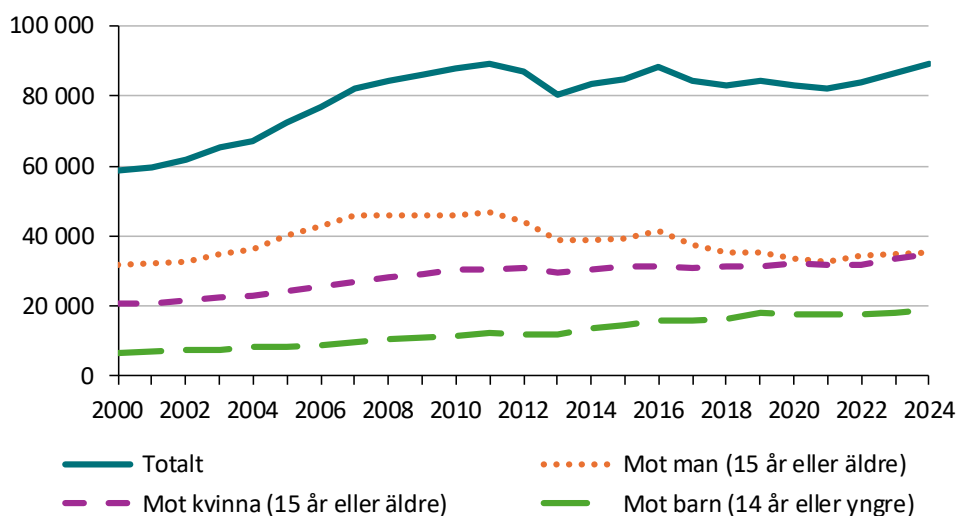
Figur 17. Antal patienter som behandlats i slutenvård för kniv- respektive skottskador under perioden 2001–2023. Källa: Socialstyrelsen (Patientregistret).

Anmälda brott

Anmälningar om misshandel ökade mer eller mindre kontinuerligt under perioden 2000–2011, från nästan 59 000 vid millennieskiftet till omkring 89 500 under 2011. Perioden mellan 2012–2021 är präglad av kortare trender med upp- och nergångar, följt av en liten ökning av antalet anmälningar sedan 2022. Vidare framgår det av figur 18 att utvecklingen skiljer sig åt vad det gäller misshandel mot män (15 år eller äldre) och misshandel mot kvinnor (15 år eller äldre) samt barn (0–14 år). Anmälningarna med kvinnor och barn som offer har successivt ökat under perioden 2000–2024, medan antalet anmälningar där män varit offer nådde en högsta nivå mellan åren 2007–2011, för att därefter stegvis minska fram till 2021. Under perioden 2022–2024 har antalet anmälda fall av misshandel varit ungefär lika stort bland män och kvinnor. Samtidigt har misshandel mot pojkar anmälts i högre utsträckning än mot flickor under hela perioden (0–14 år).

Figur 18. Antal anmälningar om misshandel (inklusive grov), perioden 2000–2024.
Källa: Brå (statistiken över anmälda brott).

Brås bedömning: Antalet fall av misshandel ökade under 10-talets andra del, men det finns tecken på en minskning efter 2020

Som framkommer i det här kapitlet skiljer sig utvecklingen av misshandel beroende på vilken källa som studeras. I de statistiska undersökningarna (NTU, ULF/SILC samt den nationella folkhälsoenkäten) framkommer en generell minskning av utsattheten för misshandel fram till mitten av 10-talet, följt av en ökning mellan 2016–2019. Under 20-talet finns tecken på en återgång till nivån före 2016, möjligen delvis på grund av pandemin och dess konsekvenser för socialt umgänge. Vad gäller allvarlig misshandel har nivån varit betydligt mer stabil, men har legat på en något lägre nivå under 20-talet än tidigare.

Antalet patienter som vårdas inom slutenvården har däremot minskat kontinuerligt under perioden 2009–2023. Även antalet patienter som vårdas i öppenvården har minskat, dock inte lika mycket som inom slutenvården. Ser man däremot till de grövre fallen, de som vårdas för kniv- och skottskador, syns en tydlig ökning under framför allt 10-talet. Under 20-talet har ökningen övergått till en minskning, på grund av ett sjunkande antal patienter med knivskador.

I statistiken över anmälda brott framkommer en annan utveckling med en ökning fram till början av 10-talet, följt av en mer stabil period med årliga variationer och sedan återigen en ökning mellan 2022–2024. Ökningen skulle delvis kunna förklaras av en ökad anmälningsbenägenhet och att toleransen för våldsbrott har minskat (se exempelvis Sivertsson, 2022).

Sammantaget visar dessa källor tecken på en något minskad misshandelnivå under 20-talet efter en tidigare ökning under 10-talet.

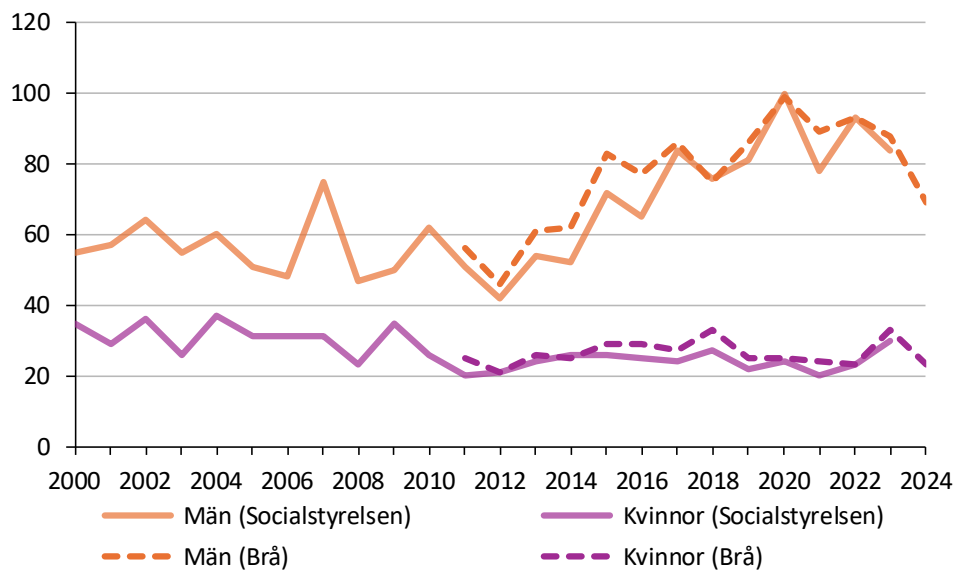
En annan utveckling syns dock vad gäller det dödliga skjutvapenvåldet, där den uppåtgående trenden har fortsatt även efter 2018, vilket framgår i nästkommande kapitel om dödligt våld.

Dödligt våld

Som beskrivits i kapitlet om misshandel har antalet patienter som behandlas i slutenvården till följd av övergrepp av annan minskat bland både män och kvinnor efter 2008. När det gäller det allra grövsta våldet, det som leder till att den våldsutsatta avlider, syns i stället en uppåtgående trend bland män under 10-talet, något som framgår i figur 19.

Som följd av den tydliga ökningen av det dödliga våldet mot män under 10-talet har könsskillnaderna blivit allt större. Antalet konstaterade fall av dödligt våld mot kvinnor har legat relativt stabilt under samma period. Samma utveckling framgår även av Socialstyrelsens dödsorsaksstatistik. Sett i förhållande till början av 2000-talet har könsskillnaderna ökat markant. Det är fler män som dör till följd av våld i dag än år 2000, med en toppnotering under 2020, men under 2023 och 2024 syns en tydlig minskning. Samtidigt har antalet kvinnor som avlider i dödligt våld varit något lägre under 10- och 20-talet jämfört med 00-talet.

Figur 19. Antal döda till följd av övergrepp av annan 2000–2023, respektive antalet konstaterade fall av dödligt våld 2011–2024, efter den avlidna personens kön.²⁹
Källa: Socialstyrelsen och Brå.

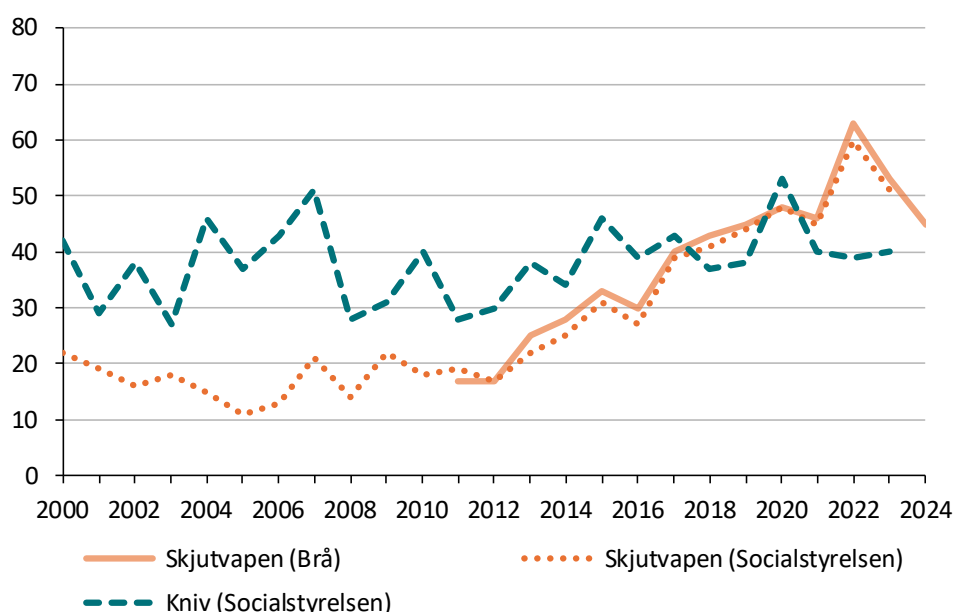

De senaste åren har det också skett en del förändringar i de våldsmetoder som är vanligast vid dödligt våld (figur 20). Antalet fall av knivrelaterat dödligt våld per år har varierat under olika perioder, men

²⁹ Skillnaderna mellan antalet konstaterade fall av dödligt våld (Brå) och antalet döda till följd av övergrepp av annan (Socialstyrelsen) beror framför allt på vissa täckningsskillnader mellan statistiken om konstaterade fall av dödligt våld och dödsorsaksstatistiken. I Brås statistik ingår samtliga fall av dödligt våld som anmälts till de brottsutredande myndigheterna och där gärningen begåtts i Sverige, oavsett om den avlidna var folkbokförd i landet vid tiden för brottet. I Socialstyrelsens dödsorsaksstatistik ingår samtliga fall av dödligt våld där den avlidna var folkbokförd i Sverige vid tiden för dödsfallet, oavsett om dödsfallet skedde i Sverige eller utomlands.

den tydliga successiva ökningen av knivskador som framgår av vårddata under perioden 2013–2020 (se figur 17) återspeglas inte lika tydligt i data om dödsorsaker, med undantag för år 2020, då ovanligt många dödsfall till följd av knivvåld registrerades. Däremot har antalet fall av dödligt skjutvapenvåld ökat mellan 2013 och 2022 enligt data från både Brå och Socialstyrelsen, men under 2023 och 2024 har antalet minskat. De senaste åren har det skett fler fall av dödligt våld med skjutvapen än med kniv, medan mönstret var det motsatta under hela 00-talet och större delen av 10-talet.

Figur 20. Antal döda till följd av kniv- och skjutvapenvåld 2000–2023 enligt dödsorsaksstatistiken, samt antal döda till följd av skjutvapenvåld 2011–2024 enligt statistiken över konstaterade fall av dödligt våld. Källa: Socialstyrelsen och Brå.

Brås bedömning: Efter en ökning av det dödliga våldet mot män under 10-talet har det skett en minskning

Både Socialstyrelsens dödsorsaksstatistik och Brås statistik om konstaterade fall av dödligt våld visar på tydliga könsskillnader i det dödliga våldets utveckling under 2010-talet. Det dödliga våldet mot kvinnor har legat på en stabil nivå under 10-talet. Det dödliga våldet mot män har däremot ökat tydligt under 2013–2020, framför allt som resultat av en ökning av det dödliga skjutvapenvåldet. Efterföljande år har det dock skett en minskning.

Ökningen av det dödliga skjutvapenvåldet under 2013–2022 har medfört att det numera är vanligare än det knivrelaterade dödliga våldet, efter ett omvänt mönster under flera år. Det finns många orsaker till ökningen, bland annat har de förändringar som skett i den kriminella miljön, från en hierarkisk struktur till mer löst sammansatta nätverk, lett till fler konflikter med en ökad våldsanvändning samt ett större antal välplanerade skjutningar (Brå 2024e).

Sexualbrott

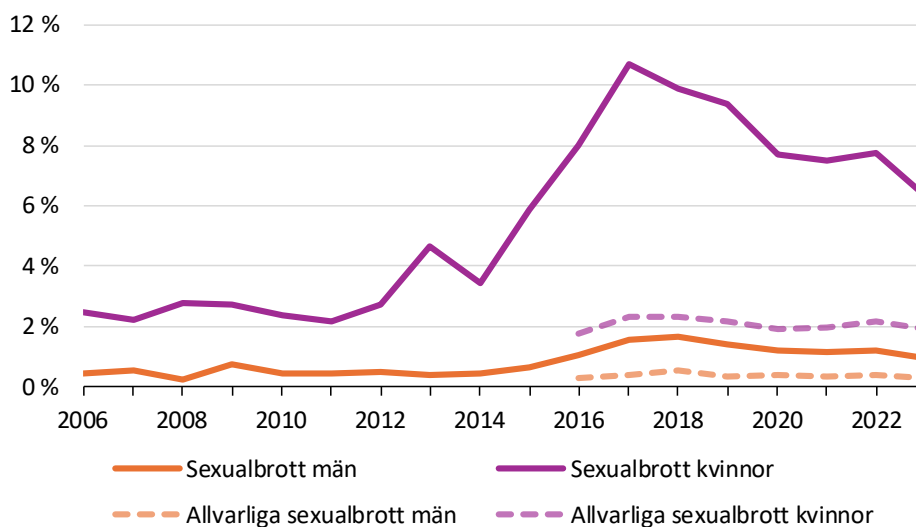
Självrapporterad utsatthet

Figur 21 visar självrapporterad utsatthet för sexualbrott och allvarliga sexualbrott³⁰ bland män respektive kvinnor, utifrån NTU.

Som framgår av figuren utsätts kvinnor för sexualbrott i betydligt större utsträckning än män. Andelen utsatta kvinnor var förhållandevis oförändrad mellan 2006 och 2011, vilket sedan följdes av en tydlig ökning fram till och med år 2017. De efterföljande åren syns i stället en nedåtgående trend. En någorlunda likartad utveckling syns bland män, dock började ökningen först 2014.

Ser man till de allvarliga sexualbrotten skedde en ökning bland kvinnor mellan 2016 och 2017 (från 1,7 till 2,3 procent), följt av en stabil period fram till en minskning under 2020. De efterföljande åren visar på årliga variationer och ingen tydlig trend. Bland män har andelen legat mer stabilt på mellan 0,3–0,5 procent under perioden.

Figur 21. Andel bland samtliga samt män respektive kvinnor (16–84 år) som uppgett att de utsatts för sexualbrott 2006–2023 samt allvarliga sexualbrott 2016–2023. Källa: Brå (NTU).

Vidare visar NTU på tydliga skillnader i utsatthet mellan åldersgrupper, där det är vanligare att yngre individer utsätts för sexualbrott. Bland kvinnor mellan 16 och 24 år uppgav 20,9 procent att de utsatts för sexualbrott under 2023, medan motsvarande andel bland männen var 2,3 procent (Brå 2024d).

Av de personer som utsattes för sexualbrott under 2023 uppgav omkring 31 procent att det handlade om en enskild händelse det året, medan

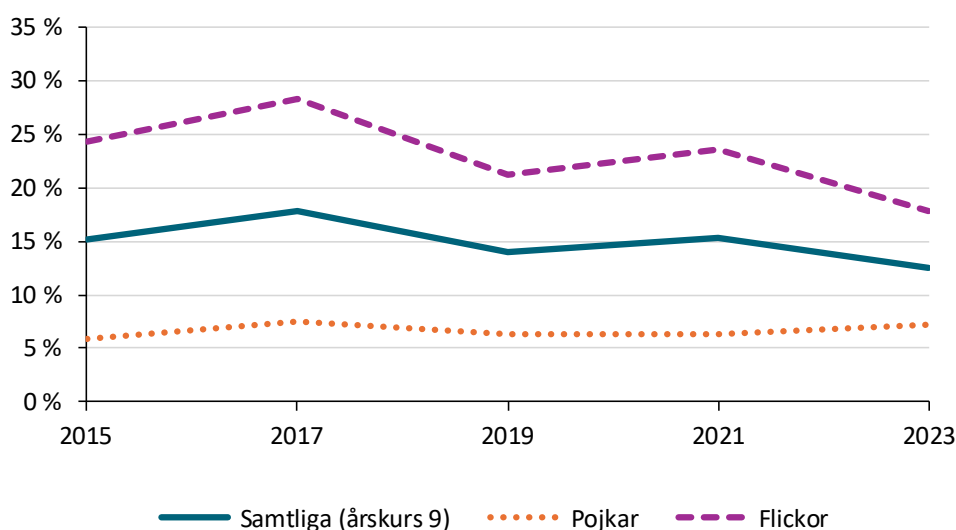
³⁰ För att särskilja särskilt allvarliga sexualbrott får de som uppgett att de utsatts för sexualbrott två följdfrågor om ifall händelsen skedde genom tvång respektive genom utnyttjande av försvarslös position (Brå 2024d).

drygt 36 procent utsattes fyra gånger eller fler. Det motsvarar 1,1 respektive 1,3 procent av befolkningen (16–84 år).

Självrapporterad utsatthet bland skolelever

Sedan 2015 har Brå vartannat år genomfört Skolundersökningen om brott (SUB).³¹ Ur enkätstudien framkommer bland annat hur stor andel av eleverna i årskurs 9 som själva uppgett att de utsatts för sexualbrott det senaste året. I figur 22 går det att se hur utsattheten markant skiljt sig åt mellan flickor och pojkar under perioden 2015–2023, där andelen flickor som utsatts varierat mellan åren, men över tid minskat från 24,4 till 17,9 procent. Andelen pojkar har ökat från 6,0 till 7,2 procent.

Figur 22. Andel bland samtliga samt pojkar respektive flickor i årskurs nio som uppgett att de utsatts för sexualbrott, vartannat år mellan 2015–2023. Källa: Brå (SUB).

Utvecklingen ser något annorlunda ut när det gäller självrapporterad utsatthet för en sexuell handling genom tvång. Bland pojkarna i årskurs nio uppgav 1,5 procent att de blivit utsatta under 2023, vilket är samma nivå som registrerats 2015, 2017 och 2021 (2019 minskade andelen till 1,2 procent). Andelen flickor som utsatts för en sexuell handling genom tvång minskade från 9,0 procent år 2021 till 6,5 procent år 2023, vilket är ungefär samma nivå som 2015 och 2019.

Anmälda brott

Under 2000-talet har lagstiftningen om sexualbrott genomgått flera förändringar. Bland annat har nya brottstyper införts, såsom kontakt med barn i sexuellt syfte samt utnyttjande av barn för sexuell posering, och våldtäktsbegreppet har vid flera tillfällen utvidgats, senast 2022. Sannolikt har dessa lagändringar haft en påverkan på antalet anmälda

³¹ Undersökningen har genomförts av Brå sedan 1999, men på grund av omfattande metodförändringar går inte resultaten före 2015 att jämföra med dem som framkommit senare (Brå, 2016b).

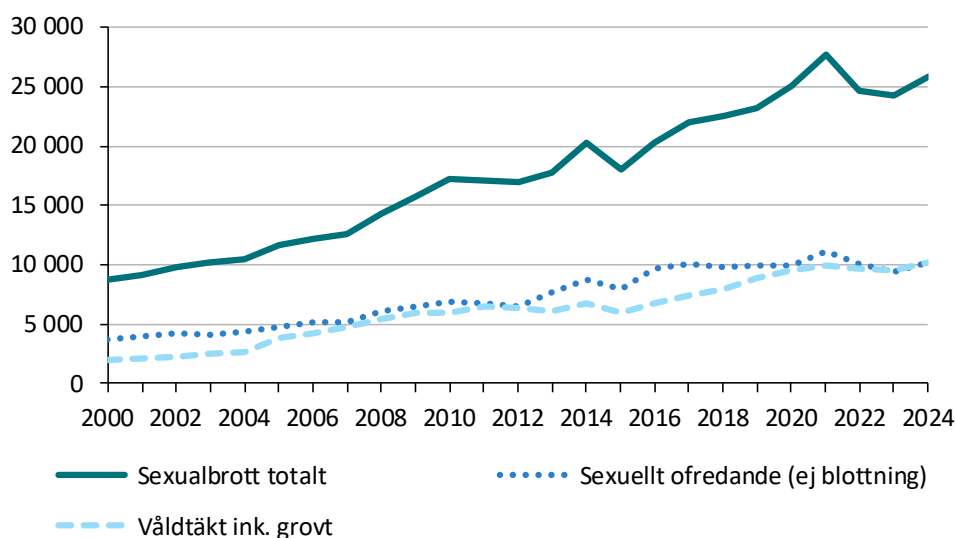
sexualbrott. En studie från Brå visar exempelvis att lagändringen 2018, där våldtäkt utöver våld och hot även ska omfatta avsaknad av frivillighet (den så kallade samtyckeslagen), har påverkat antalet anmälda våldtäkter (Brå, 2025). Det innebär också att ett ökat antal anmälda sexualbrott inte nödvändigtvis behöver bero på en förändring i människors beteenden, utan helt enkelt att händelser som tidigare inte var brottsliga numera är det.

Till skillnad från utvecklingen som återfinns i NTU har antalet anmälda sexualbrott stegvis ökat sedan millennieskiftet. Under samma tidsperiod som NTU visar en stabil nivå av utsatthet för sexualbrott (2006–2012) ökade också antalet anmälda sexualbrott från cirka 12 000 till nästan 17 000.

De två största kategorierna inom sexualbrott är våldtäkt och sexuellt ofredande, och det är främst dessa två brottstyper som står för den totala ökningen över tid. Som framgår av figur 23 har antalet anmälningar om de båda brottstyperna ökat i liknande takt under större delen av 2000-talet, och under hela perioden är den brottsutsatta i de allra flesta fall en kvinna eller flicka.

När det gäller sexuellt ofredande syns en något snabbare ökning mellan 2013 och 2017, vilket sedan följts av en stabilare nivå på omkring 10 000 anmälningar per år. Antalet anmälda våldtäkter har i stället genomgått en svagare successiv ökning fram till och med 2021, och har därefter stabiliserats med 9 500–10 000 anmälningar per år.

Figur 23. Antal anmälda sexualbrott, totalt och för sexuellt ofredande respektive våldtäkt, 2000–2024. Källa: Brå (statistiken över anmälda brott).

Brås bedömning: Sexualbrottsutvecklingen är svårbedömd

Den bild av sexualbrottsutvecklingen som reflekteras i anmälningstatistiken skiljer sig åt från de resultat som framkommer ur NTU och även Skolundersökningen om brott. Antalet anmälda

sexualbrott har mer eller mindre kontinuerligt ökat sedan millennieskiftet. Brå bedömer att en stor del av den här ökningen kan tolkas mot bakgrund av en ökande benägenhet att anmäla sexualbrott till polisen, och till viss del även de stora förändringarna i lagstiftningen under 2000-talet. Under perioden 2006–2011 fick den här tolkningen även stöd av NTU, då den självrapporterade utsattheten för sexualbrott låg på en stabil nivå.

En stor del av den tydliga ökningen under 2012–2017 som framgår av NTU kan sannolikt förklaras av en ökad rapporteringsbenägenhet. Under 10-talet var det flera uppmärksammade upprop mot sexualbrott, vilket kan antas ha förändrat synen på vad ett sexualbrott är och därmed ökat benägenheten att rapportera om det i undersökningar (Brå, 2019c). Det är exempelvis inte orimligt att anta att toppnoteringen under 2017 delvis återspeglas av #metoo-uppropet som inträffade under hösten samma år. En möjlig förklaring till den nedåtgående trenden som sedan följer skulle kunna vara att den faktiska utsattheten har minskat, i takt med att uppmärksamheten och medvetenheten kring sexualbrott har ökat (Brå 2024b). Men det skulle även kunna bero på en minskad rapporteringsbenägenhet till följd av att uppmärksamheten kring sexualbrott inte har varit lika stor som under 10-talet.

Den samlade slutsatsen utifrån de olika källorna är att sexualbrottsutvecklingen är svårbedömd. Förändringarna som de olika datakällorna visar beror sannolikt på en kombination av ökad medvetenhet och därmed en ökad rapporterings- och anmälningsbenägenhet, lagändringar och även en möjlig förändring av den faktiska utsattheten.

Referenser

Brottsförebyggande rådet, Brå (2008). *Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007*. Rapport 2008:23. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2012). *Användningen av brottskoder. En kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2016a). *Bedrägeribrottsligheten i Sverige. Kartläggning och åtgärdsförslag*. Rapport 2016:9. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2016b). *Skolundersökningen om brott 2015. Om utsatthet och delaktighet i brott*. Rapport 2016:21. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2017). *Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2015*. Rapport 2017:5. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2018). *Nationella trygghetsundersökningen 2017. Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. Rapport 2018:1. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019a). *Nationella trygghetsundersökningen 2018. Teknisk rapport*. Rapport 2019:2. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019b). *Kortanalys om brottsutvecklingen*. Kortanalys 4/2019. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019c). *Indikatorer på sexualbrottsutvecklingen 2005–2017*. Rapport 2019:5. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2021a). *Tydliga indikationer på att även pandemins tredje våg inverkat på de anmälda brotten under våren 2021*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2021b). *Ungdomsrån. En kartläggning av nuläge och utveckling*. Rapport 2021:19. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2022a). *Utsatthet för pandemirelaterade bedrägerier och våld i hemmet under 2020: Resultat från NTU 2021 tilläggsmodul*. Kortanalys 2/2022. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

- Brottsförebyggande rådet, Brå (2022b). *Brottsutvecklingen till och med 2021*. Kortanalys 5/2022. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2024a). *Brott i nära relation: Kartläggning av utsatthet under 2022 och under livstiden*. Rapport 2024:4. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2024b). *Brås statistiska undersökningar om brott: Ett metodstöd för tolkning av resultat*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2024c). *Bostadsinbrott – Utveckling, karaktär och polisens hantering*. Rapport 2024:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2024d). *Nationella trygghetsundersökningen 2024*. Rapport 2024:8. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2024e). *Ökningen av skjutvapenvåld i Sverige. En studie av skjutvapenvåldets utveckling i kriminell miljö sedan mitten av 00-talet*. Rapport 2024:7. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2025). *Samtyckeslagens tillämpning och konsekvenser. En förnyad uppföljning av 2018 års förändringar i svensk våldtäktslagstiftning*. Rapport 2025:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Sivertsson, F. (2022). *Polarisering av våld bland tonårspojkar i Stockholm? En beskrivning utifrån självdeklarerad och registrerad våldsbrottslighet, 2002–2020*. Stockholm: Stockholms universitet.
- Socialstyrelsen. (2018). *Statistik om skador och förgiftningar behandlade i slutenvård 2017*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2022). *Det statistiska registrets framställning och kvalitet*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2023). *Kvalitetsdeklaration: Statistik om skador och förgiftningar behandlade i slutenvård 2022*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Wikman, S., Estrada, F., & Nilsson, A. (2010). *Våld i arbetslivet – en kriminologisk kunskapsöversikt*. Stockholm: Arbetsmiljöverket.

Internetkällor

- Polisen. (2025). *Färre luras av bedragare*. Hämtat från: <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/nord/2025/februari/farre-luras-av-bedragare/>. Hämtat den 5 mars 2025.

Socialstyrelsen. (2024). *Bortfall yttre orsaker till skador och förgiftningar i respektive län*. Hämtat från: https://sdb.socialstyrelsen.se/if_ska/filer/bortfall-yttre-orsaker-till-skador-och-forgiftningar-i-respektive-lan.xlsx. Hämtat den 21 januari 2025.

Sveriges Riksbank. (2024). *Betalningsrapport 2024*. Hämtat från: <https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/betalningsrapport/2024/svensk/betalningsrapport-2024.pdf>. Hämtat den 18 februari 2025.

Bilagor

Bilaga 1. Kort om de använda källorna

Här presenteras de huvudsakliga källor som används i rapporten. Presentationen är inte uttömmande och är endast tänkt som en introduktion med hänvisning till var man kan läsa mer om de olika källorna.

Nationella trygghetsundersökningen (NTU)

Nationella trygghetsundersökningen är en statistisk undersökning om bland annat utsatthet för brott som Brå genomfört årligen sedan 2006. Metoden för insamlingsförfarandet ändrades 2017, i samband med att man övergick från i huvudsak telefonintervjuer till post- och webbenkäter, samt ökade urvalet och justerade vissa frågeställningar. Urvalet består i dag av 200 000 personer i åldrarna 16–84 år. För mer information om undersökningen, se:

<https://www.bra.se/statistik/statistiska-undersokningar/nationella-trygghetsundersokningen.html>

Statistiken över anmälda brott

I statistiken över anmälda brott redovisas samtliga händelser som anmälts och registrerats som brott hos Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och andra brottsutredande myndigheter i landet. Även brott som har ägt rum tidigare men anmälts under redovisningsåret finns med i statistiken, liksom brott som anmälts i Sverige men begåtts utomlands. För mer information om statistiken över anmälda brott, se <https://bra.se/statistik/statistik-om-rattsvasendet/anmalda-brott>

Nationella folkhälsoenkäten: Hälsa på lika villkor

Folkhälsomyndigheten genomför regelbundet sedan 2004 en statistisk undersökning om folkhälsa, *Hälsa på lika villkor*. Fram till 2016 genomfördes den årligen, och omfattade då ett nationellt urval om 20 000 personer i åldrarna 16–84 år. Efter 2016 har undersökningen genomförts vartannat år med undantag för en extra undersökning under 2021 med anledning av covid-19-pandemin. Urvalet består i dag av 45 000 personer som är 16 år eller äldre. För mer information om undersökningen, se:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/om-vara-datainsamlingar/nationella-folkhalsoenkaten/>

Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Statistikmyndigheten SCB genomför årligen *Undersökningarna av levnadsförhållanden* (ULF/SILC) genom telefonintervjuer med ett urval av Sveriges befolkning, i åldern 16 år och äldre. Undersökningarna ger information om hur levnadsförhållandena ser ut bland olika grupper i

samhället. De områden som behandlas är bland annat boende, ekonomi, hälsa, fritid, medborgerliga aktiviteter, sociala relationer, sysselsättning och trygghet. Alla områden ingår dock inte vid varje mätning. För mer information om undersökningen, se: www.scb.se/LE0101

Patientregistret

Patientregistret är ett av Socialstyrelsens hälsodataregister. Registret innehåller uppgifter om patienter som varit inskrivna i den slutna hälso- och sjukvården i Sverige, och sedan 2001 även uppgifter om patienter som behandlats i den specialiserade öppenvården. Registret innehåller uppgifter om varje vårdkontakt i form av bland annat patientens personnummer, huvuddiagnos och relevanta bidiagnoser. För mer information om Patientregistret, se:

<https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/register/patientregistret/>

Dödsorsaksregistret

Dödsorsaksregistret ger underlag för den officiella statistiken om dödsorsaker i Sverige och förvaltas av Socialstyrelsen. Statistiken redovisar uppgifter om dödsorsaker för samtliga avlidna under respektive kalenderår som vid tidpunkten för dödsfallet var folkbokförda i Sverige, oavsett om dödsfallet inträffade inom eller utanför landet. Det innebär bland annat att personer som avlidit under tillfällig vistelse i Sverige och dödsfall bland asylsökande som ännu inte erhållit uppehållstillstånd inte finns med i statistiken. För mer information om dödsorsaksstatistiken, se: <https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/alla-statistikammen/dodsorsaker/>

Konstaterade fall av dödligt våld

I statistiken om konstaterade fall av dödligt våld ingår samtliga fall av dödligt våld som upptäckts, anmälts till och registrerats av de brottsutredande myndigheterna. I statistiken ingår dock endast fall där gärningen har begåtts i Sverige. Eftersom de anmälda brotten om dödligt våld även inkluderar händelser som efter utredning visat sig vara annat än brott, till exempel självmord, tar Brå årligen fram den här särskilda statistiken genom att samtliga polisanmälningar om dödligt våld granskas. För mer information om statistiken om konstaterade fall av dödligt våld, se <https://bra.se/statistik/statistik-om-rattsvasendet/konstaterade-fall-av-dodligt-vald>

Skolundersökningen om brott (SUB)

Skolundersökningen om brott är en statistisk undersökning om utsatthet för brott samt delaktighet i brott bland elever i årskurs 9, som initierades vid Stockholms universitet 1995 och har genomförts av Brå sedan 1999. En omfattande metodförändring genomfördes 2015, bland annat genom ändrat urvalsförfarande och förändringar av frågeformuläret, vilket är anledningen till varför det inte görs jämförelser med resultaten före

2015. Urvalet består i dag av totalt 400 kommunala och fristående skolor. För mer information om undersökningen, se: <https://bra.se/statistik/statistik-fran-enkatundersokningar/skolundersokningen-om-brott>

Försäkringsstatistik

Statistiken över försäkringsfall vad gäller stöld av och ur personbil samt cykelstöld bygger på den information som försäkringsföretagen rapporterar till Svensk Försäkring. För mer information om försäkringsstatistiken, se: <https://www.svenskforsakring.se/statistik/>

Bilaga 2. Frågeformuleringar i de statistiska undersökningarna

Här återfinns de frågeformuleringar som använts för att undersöka befolkningens utsatthet inom NTU, Nationella folkhälsoenkäten, SUB samt ULF/SILC.

Bostadsinbrott

NTU

Bröt sig någon in i din bostad i syfte att stjäla något under förra året?

Bilstöld och stöld ur/från fordon

NTU

Fick du eller någon annan i hushållet en bil stulen under förra året?

Fick du eller någon annan i hushållet något stulet ur eller från en bil, en motorcykel, en moped, en husvagn eller liknande under förra året?

Cykelstöld

NTU

Fick du eller någon annan i hushållet någon cykel stulen under förra året?

Bedrägeri (så som frågan ställdes före metodbytet)

NTU

Blev du som privatperson på ett brottsligt sätt lurad på pengar eller andra värdesaker under förra året?

Försäljningsbedrägeri

NTU

Har någon på ett brottsligt sätt lurat dig som privatperson på pengar då du har köpt eller sålt något under förra året?

Kort-/kreditbedrägeri

NTU

Har någon på ett brottsligt sätt använt ditt kontonummer, kontokort/kontokortsuppgifter eller dina personuppgifter för att komma över pengar eller andra värdesaker under förra året?

Hot

NTU

Hotade någon dig, på ett sådant sätt att du blev rädd, under förra året?

ULF/SILC

Har du under de senaste 12 månaderna varit utsatt för hot om våld eller andra hotelser som var så allvarliga att du blev rädd?

Nationella folkhälsoenkäten

Har du under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för hot eller hotelser om våld så att du blev rädd?

Personrån**NTU**

Rånade eller försökte någon råna dig genom att använda hot eller våld under förra året?

Misshandel**NTU**

Har någon med avsikt slagit, sparkat eller på annat sätt utsatt dig för fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont, under förra året?

ULF/SILC

Har du under de senaste 12 månaderna varit utsatt för våld som krävde sjukvård eller tandvård? Till exempel vård av läkare, psykiater, psykolog, tandläkare eller sjuksköterska.

Nationella folkhälsoenkäten

Har du under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för fysiskt våld?

Sexualbrott**NTU**

Ofredade, tvingade eller angrep någon dig sexuellt under förra året? Det kan till exempel handla om sexuella kränkande kommentarer i tal eller skrift eller att någon tafsat på dig, tvingat dig till en sexuell handling eller våldtagit dig. Det kan ha hänt hemma, i skolan, på arbetsplatsen, på internet eller på annan plats.

Två följdfrågor till dem som uppgett att de utsatts för sexualbrott:

Innebar händelsen eller någon av händelserna att någon tvingade eller försökte tvinga dig till en sexuell handling genom att hota, hålla fast eller göra dig illa på något sätt?

Innebar händelsen eller någon av händelserna att någon utnyttjade dig sexuellt då du sov eller var så påverkad att du inte kunde försvara dig?

SUB

Har någon tafsat eller tagit på dig på ett sexuellt sätt fast du inte ville det under de senaste 12 månaderna?

Har du blivit tvingad till att göra något som du upplevde som sexuellt under de senaste 12 månaderna?

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete till främst regeringen, rättsväsendets myndigheter och brottsförebyggande aktörer, men även allmänheten.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386, SE-111 93 STOCKHOLM Tel +46 (0) 8 527 58 400, info@bra.se, www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1250